

SLOVENSKI NAROD

Izbija vsak dan popoldne, izkazuje nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst & Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni tisk posebej. — Slovenski Narod večinoma v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/L — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA PRED BANKROTOM

Pogajanja za transfer bodo prekinjena — S 30. junijem bo Nemčija ustavila vsa inozemska plačila

Pariz, 12. maja. r. »Matin« poroča iz Berlina, da se je nemška vlada odločila prekiniti vršča se pogajanja in konferenco o transferu, ker ni izgleda na uspeh. Nemška vlada bo v zvezi s tem izdala poseben komunik, v katerem bo obrazložila svoje stališče in obenem napovedala za 30. junij ustavitve vseh nemških inozemskih plačil. Ta moratorij bo po informacijah lista z dobro obveščenih nemških vladnih krogov obsegal

tudi plačila po Youngovem in Dawesovem načrtu.

Informacije pariškega lista je potrdil sinoči na velikem zborovanju v berlinskem Sportpalastu tudi minister Göbbels, ki je v svojem govoru naglašal, da se inozemstvo ne sme prav nič čuditi, če Nemčija ustavi plačila. Del inozemstva še vedno naseda agitaciji izgnanih in pobeglih nemških židov in njihovih inozemskih rojakov, ki se ne strajajo nobenega truda in žrtve, samo da bi škodovali nemške-

mu narodnemu gospodarstvu. Nemška vlada zaradi tega tudi vse tako dolgo ne bo omilila svojih ukrepov proti židom, dokler sleherni žid ne bo prenehal rovariti proti Nemčiji. Bojkotna akcija, ki je posledica te agitacije, je res zadala nemškemu gospodarstvu težke udarce, tako da Nemčija ne more izpolnjevati svojih finančnih obveznosti. Zato bo v najkrajšem času prisiljena ustaviti vsa inozemska plačila, ako se ta bojkot ne bo takoj uklenil.

Zaključek glavnega turnirja LŠK

Prvak Ljubljane je postal Milan Vidmar. — Turnir je bil zelo razburljiv

Ljubljana, 12. maja. Glavni turnir LŠK je končan. Bil je silno razburljiv in napet od začetka do konca. Do zadnjega kola je bilo nejasno, kdo bo zmagoval. Še tik pred koncem je kazalo, da si bodo kar štirje igralci delili palmo zmage, turnirska sreča pa se je končno nasmejala sinu našega velenjstva, Milanu Vidmarju. Odkar obstaja LŠK, v Ljubljani nismo imeli tako močnega turnirja. Najzgovornejša priča temu je, da je pet šestin udeležencev doseglo nad tretjino dosegljivih točk. Turnir je bil vreden državnega prvaka in je lahko klubu v ponos. Bil je poln dramatičnih partij. Marsikdo se je že na tihem veselil, da bo spravljen pod streho točke, v zadnjem trenutku pa je našel lovki nasprotnik izhod in rešil polovico, mnogokrat pa tudi celo točko. Še noben turnir ni posajal tolikšne izenačenosti udeležencev. Teoretično so vsi prav dobro podkovani, saj so iznajdljive glave med njimi celo našle novo potezo, ki jo je z uspehom uporabil dr. Milan Vidmar na mojstrskem turnirju v Budimpešti.

Sinoči zadnje kolo je poteklo v znamenju nervoznosti vseh igralcev. Največje zanimanje je vladalo za partijo Furlani-Sorli in Milan Vidmar-Cibic. Slednji je uspel proti Furlaniju, zakaj ne bi ponovil zmage? Furlanijev nasprotnik je bil sicer izredno trd oreh, toda preizkušene mu borcu so zaupali, da bo premostil tudi to oviro. Res je kazalo, da je bil račun pravljen. Nervoznost je prekipela do vrhunca. Najprej je končala angleška partija Ciril Vidmar-Marek. Marek je manjšalo pol točke do takozvane mojstrske tretjine igral je zelo podjetno in močno. Dobil je celo trdnjavo za kmeta, v prijateljskem razpoloženju pa sta se oba nasprotnika sporazumela za remis. Kranjec je igral proti Gabrovšku odprtivo močno, je pa nato pustil in izgubil. Furlani je v ortodoksnem damskem gambitu dosegel proti Sorliju dobro pozicijo, je pa slabo nadaljeval in je končno celo prezrl mat v dveh potezih sredi šahovnice. Cibic je kot črni proti Milanu Vidmarju poenostavil pozicijo in je imel siguren remis. Milan je dobil prostega kmeta, ko pa je pri sosedni mizi Furlani izgubil, se je s Cibicem sporazumel za remis, kar mu je zadostovalo za prvo mesto. Preinfalk je igral proti Longerju odprtivo silno energično, vendar je Longer s spretnim manevriranjem pozicijo izenačil. Nato se mu je posrečil lep taktični manever, ki je Preinfalk stal figuro in končno celo partijo. Najbolj dramatična je bila partija med Tavčarjem in Sikoškom. Črni je preživljal težke ča-

se. Tavčar je imel silno močan napad in je bila njegova zmaga le vprašanje časa, je pa nenadoma popolnoma popustil in partijo izgubil. Prekinjena partija Marek-Sorli se je končala remis.

Končno stanje: 1. Milan Vidmar 8, 2. in 3. Sorli, Sikošek 7 in pol, 4. Furlani 7, 5. in 6. Cibic, Longer 6 in pol, 7. in 8. Gabrovšek, Preinfalk 5 in pol, 9. Ciril Vidmar 4 in pol, 10. Marek 4, 11. Tavčar 2 1/2. Kranjec 1 in pol.

Novi prvak Ljubljane Milan Vidmar je zmago vsakega zaslužil, ker je igral najsolidnejše. Dosegel je skoro 73% in izgubil edino proti Furlaniju, štiri partije je pa remiziral. Teorija mu ne dela nobenih preglavic, povsod je enako močan: v odprtivi, središčnici in končnici. V slednjih je najboljši izmed vseh.

Druugo in tretjo nagrado si delita Sorli in Sikošek. Sorli je na tem turnirju dokazal, da spada med najmočnejše ljubljanske šahiste. Izgubil je damo proti Longerju in Preinfalku in ima skupno s Furlanijem največ dobljenih partij. Sikošek je izredno talentiran, še zelo mlad igralec, za katerega se je že v začetku znalo, da bo med prvimi. Njegov stil je živahen, poteze globoko premišljene. Furlani topot ni imel sreče. Po znanju bi zaslužil boljše mesto. Je igralec, ki ne pozna kompromisa, vedno išče odločitve. Zato je tudi nekatere partije po nepotrebnem izgubil. Dobil je 7 partij, 4 pa izgubil.

Zadnja nagrada sta Cibic in Longer. Njihov plasma je vsakekar največje presenečenje turnirja. Cibic je od obeh sliednejši in izdržljivejši, dočim Longerju, ki je izboren taktik, še primanjkuje turnirska rutina. Ta turnir je bil obema dobro šola za bodočnost.

Presenetil je dosti slab uspeh obeh reprezentativ Ljubljane Gabrovška in Preinfalka, ki se pa da, kolikor toliko opravičiti. Za Preinfalka je bil to prvi večji turnir, Gabrovšek pa je bil preveč zaposlen s študijem in se ni mogel popolnoma posvetiti turnirju. V nekaterih partijah sta v pravi luči pokazala svoje veliko znanje.

Ciril Vidmar je bil v začetku izven forme. Ko je začel igrati v svojem starem stilu, je bilo že prepozno. Marek je dokazal, da spada v ljubljanski I. razred. V odprtivi je zelo močan, vendar prehitro popusti. Ostala dva gornjih še ne dosega, čeprav sta tudi ona pokazala solidno znanje.

Nagrade bodo razdeljene na posebnem zaključnem večeru, ker morajo biti še ocenjene partije za lepoto nagrade.

Avstrija v znaku bomb in atentatov

Teroristična akcija hitlerjevcev in socialistov se vedno bolj širi in čimdalje bolj ograža javno varnost

Dunaj, 12. aprila. r. Čeravno so vladni krogi po sklenitvi sporazuma med Dollfusom in njegovim »lieben Freund« knezom Starhembergom napovedovali pomirjenje v notranjepolitičnem položaju, zlasti, ker bo z uveljavljenjem nove ustave ukinjena vsaka možnost izražanja nezadovoljstva z javnih tribun, se je v resnici položaj poostiril do skrajnosti. Vse kaže, da čakajo Avstrijo še težji dnevi, nego jih je že preživela v teku zadnjega leta. Ker je opozicija, to je socialistni demokrat in narodni socialisti, ki imajo kljub vsemu zanikanju vladnih krogov ipak ogromno zaslobo v širokih ljudskih množicah, onemogočeno javno zastopati svoje mnenje, so se odločili za podzemno akcijo, ki jo je zadnje dni čutili na vseh koncih in krajih. Da ta položaj izkoristi komunisti, je razumljivo samo po sebi. Po vsej Avstriji so začele zadnje dni pokati bombe, in kljub najstrožjim varnostnim ukrepom celo zborovanjem najvišjih funkcionarjev sedanega režima ni prizaneženo. Na Dunaju ne mine ne dan ne noč, da bi ne prišlo do eksplozij bomb in peklenških strojev. Največje preglavice pa povzročajo vladi sabotaže na železnicah in v brzojavno-telefonski službi. Ne le, da je zaradi tega varnost prometnih naprav padla na zelo nizko, nezanesljivo mero, povzročajo to tudi ogromne stroške, ker morajo oblasti povečavati nadzorno službo in so bile v zadnjih dneh zastražene prav na goste vse glavne proge. S tem je

okupiran velik del policije, žandarmrije in vojaštva, ki bi ga na drugi strani prav tako nujno potrebovali. Teroristi se tega dobro zavedajo in tako se dogajajo atentati in eksplozije vselej tam, kjer se jih najmanj nadejajo in kjer je varnostna služba najbolj pomanjkljiva. To je tudi glavni vzrok, da doslej niti v enem primeru niso izsledili pravih krivcev, marveč se zadovoljujejo s tem, da aretirajo simpatizerje opozicije in znane voditelje narodnih socialistov in socialistnih demokratov, v kolikor že itak niso v zaporih. Posledice pa se čutijo tudi na drugi strani. Potniški promet zadnje dni naglo nazaduje. Kdor nima res nujne potrebe, se raje ne podaje v nevarnost, da na vsem lepem zleti v zrak. Čutijo pa posledice posebno tudi razni tujskoprometni kraji, letovišča in kopališča; inozemski gostje so docela izostali, domačini pa ostajajo raje doma ali pa gredo v varnejše inozemstvo. Kljub vsem grožnjam vladnih krogov pa napovedujejo teroristi za bližnjo bodočnost še hujšo akcijo.

Dunaj, 12. maja. p. Sinoči sta bila zopet dva atentata. Na mostu pri »Philadelphiji« je eksplodirala močna bomba. Dve osebi sta bili hudo ranjeni in se v bolnici borita s smrtjo. Kmalu za tem je eksplodirala v Ottakringu na vrtu neke gostilne, kjer se zbirajo navadno heimwehrovi, druga bomba, ki pa ni napravila večje škode. Le natakarija je bila lažje ranjena. Policija je v zvezi s temi atentati aretirala doslej 19 oseb, ki pa jim ne more ničesar dokazati.

Poslednja nada...

Ameriški delegat napoveduje posredovalno akcijo za dosego razorožitvenega sporazuma — V Parizu so skeptični

Pariz, 12. maja. r. Današnji »Matin« se bavi v uvodniku z brezupnim položajem razorožitvene konferencie, za katero se pripravila samo še kolikor mogoče čašten pogreb ter dodaje, da vendarle še niso pokopane vse nade za dosego vsaj delne razorožitve. Zatrjuje namreč, da namerava znova ameriški delegat Daves povzeti iniciativo in posredovati za dosego sporazuma. Po informacijah lista hoče Daves ponuditi Franciji vsa zahtevana jamstva in celo vojaško intervencijo v primeru kršitve dogovorjenega sporazuma, ako Francija a svoje strani pristane na sprejetje Mussolinijevga razorožitvenega načrta, ki predvideva delno razorožitve najmočnejše oboroženih držav ob istočasnem priznanju delne oborožitve Nemčije. Seveda bi bilo preveč, pravi list

dalje, ako bi se na ta predlog polagale prevelike nade. V vsakem primeru pa bi bili potrebni dolgi novi razgovori, preden bo mogoče doseči kak sporazum na tej docela novi snovi.

»Echo de Paris« dodaje tem informacijam, da je predsednik razorožitvene konferencie Henderson o priliki svojega poslednjega poseta v Parizu podrobno obrazložil, kakše obveznosti je v skladu s naktom Društva narodov in lokarnskim sporazumom pripravljena prevzeti Anglija. Ker na tej osnovi ni mogoč sporazum, je Henderson izjavil, da bo vrnil svoj mandat svetu Društva narodov, ki bo nato imenoval poseben odbor, da nadaljuje razorožitvene razgovore, dočim bi razorožitvena konferenca v sedanji obliki definitivno likvidirala.

Vohunski proces v Leipzigu

Pariz, 12. maja. č. »Journal« poroča, da se je včeraj vršil pred vrhovnim državnim sodiščem v Leipzigu proces proti avstrijskemu konjeniškiemu stotniku Georgu Sosnovskemu, kavkaški princesi Barberian, šef-inženjerju pri Siemensovih tvornicah Bergu ter njegovi ženi Kitty, ki je bila prej poročena z nemškim poročnikom Falkensteinom. Razen teh so bile obtožene še tri dame iz berlinskih aristokratskih krogov. Kitty Berg, ki je znana lepota, je bila obsojena na smrt, stotnik Sosnovski pa na 20 let težke ječe. Usoda ostalih še ni znana. »Journal« trdi, da so bili obsojeni zaradi vohunstva v korist Poljske in da se je Sosnovskemu posrečilo s pomočjo Bergove dobiti načrte novih nemških letalskih motorjev ter jih prodati Poljski. Ker je v zadevo zapletena Poljska, nemški vladi ni prijalo, da bi se proces vršil javno, zaradi česar je

bil izvršen v najstrožji tajnosti. Nemški listi niso o njem objavili nobenih podatkov.

Preiskava o umorih zaradi Staviskega

Pariz, 12. maja. č. Preiskava zaradi umora sodnika Princea v Dyonu se nadaljuje še vedno z vso vnemo. Danes se je zgledil pri državnem tožilcu Rabuju neki Gros iz Ferand la Montaine, ki je izpovedal, da pozna morilca. Državni tožilec je njegovo prijavo sprejel s pridržkom na znanje istočasno je naročil preiskovalnemu sodniku v Baziersu, naj zašliši Michela Henriota v zvezi s tajinstvenim umorom njegove žene. »Petit Parisien« poroča, da je Michel Henriot pred mesecem zavaroval svojo ženo za 800 tisoč frankov, in sicer tudi za primer, če bi jo kdo nasilno umoril. Zaradi tega so Henriota osumili, da je morda sam ubil svojo ženo.

Rumunsko-poljska zveza

Bukarešta, 12. maja. d. Sinoči je bil objavljen naslednji komunik: »Poljski zunanji minister Bek ter rumunski zunanji minister Titulescu sta imela tri razgovore, v katerih sta proučila vprašanja, ki so ne dnevnem redu. Zunanja ministra nista imela samo prilike ugotoviti popolno skladnost svojih naziranj, temveč tudi trdnost poljsko-rumunske zveze glede na vsakršne eventualnosti. V ostalem je prisotnost poljskega zunanjega ministra ob priliki rumunskega narodnega praznika značilna za intimitost odnošajev med Poljsko in Rumunijo. Oba zunanja ministra sta sklenila, da se bosta od časa do časa ponovno sestajala k izmenjavi svojih naziranj in določitvi skladne politične delavnosti v vprašanih ki se tičejo obeh držav.«

Poljski zunanji minister Bek je davi ob 8. odpotoval nazaj v Varšavo.

Rimski sporazum

Budimpešta, 12. maja. Listi poročajo iz Rima da so gospodarska pogajanja Italije, Avstrije in Madžarske končana in da bo sporazum podpisan bržkone jutri. Po tem sporazumu bo Madžarska lahko izvozila v Italijo približno dva milijona stotov pšenice in tudi v Avstrijo enako količino. Gotovi avstrijski proizvodi bodo prišli pod preferenčno tarifo, nekateri pa bodo kontingentirani. Avstrija bo dobila v tržaški luči prometne olajšave za izvoz blaga preko Trsta

Pred pevskim praznikom v Hrastniku

Hrastnik, 10. maja. Petnajst let ni dolga doba v življenju naroda, pač pa pomeni izredno mnogo v delovanju društva kot je Glasbeno društvo v Hrastniku. Leta 1919 takoj po prviru se je po zaslugi g. Candra in še nekaterih za petje vnetih mož posrečilo ustanoviti narodno Glasbeno društvo.

Početki društvene odnose zborovske pesmi pa segajo v Hrastniku daleč nazaj v leto 1884. Žal so se takrat gojile predvsem nemške pesmi. Slovenci niso imeli v Hrastniku lastnega društva in, ker so zavedni narodnjaki videli, da je gojitev nemške pesmi pogubna, so večkrat poskušali z ustanovitvijo slovenskega pevskega društva. Pri tem delu sta se zlasti odlikovala g. Miloš Roš in Anton Hohnjec, ki sta vzgojila lepo število dobrih pevcev in pevki ter goslačev. Žal, da je bilo delovanje pred vojno izredno težko zaradi preganjanja s strani Nemcev.

Popolna izprememba pa je nastala po letu 1918., ko je bilo ustanovljeno sedanje glasbeno društvo, ki ga vodi kot pevovodja skozi vsi to dolgo dobo gosp. Cander. Seveda tudi po vojni društvu ni bilo postlano z rožicami, toda dobra volja je premagovala vse ovire in tudi precej nagajivosti s strani političnih nasprotnikov, ki so marsikdaj vprizorili bojkot vseh prireditvev tega društva. Stanje se je deloma izboljšalo z zaseditvijo Narodnega doma, kjer je dobilo tudi glasbeno društvo svojo streho.

Vsa leta je društvo prirejalo pevške in glasbene koncerte, sodelovalo pri vseh prireditvah nacionalnega značaja, sodelovalo tudi na cerkvenih koncertih, v radiju, prenašalo pa je lepoto naše narodne pesmi tudi v vse bližnje in daljne kraje.

V proslavo 15letnice svojega obstoja priredi društvo v nedeljo popoldne ob 17. v Sokolskem domu velik javen pevski in glasbeni koncert, na katerem bo sodelovalo 6 pevskih društev, in sicer Bežigradsko pevsko društvo iz Ljubljane, »Loški Glas« iz Zagorja, Oktet rudniških nameštencev »Zarja« iz Trbovelj ter Glasbeno društvo in mladinski pevski zbor iz Hrastnika. Spored koncerta, ki je izredno pester in bogat, bo otvoril orkester s tremi skladbami Čajkovskega suite.

Izredno zanimanje, ki vlada za to prireditev, pač najlneše pričča, da ljudstvo te kotline ljubi lepo petje, kar naj bo pač najlepša nagrada požrtvovalnim delavcem društva. Za prireditvev je odobrjena tudi polovična voznina. Želimo vsem obilo uspeha. Na svidenje in dobrodošli! Ključ glasbeno društvo vsem onim, ki bodo v nedeljo prišli na proslavo.

Živilski trg

Ljubljana, 12. maja. Zdi se, da so zdaj gospodinje nekoliko v zadregi, na kateri trg bi se obrnile, ko se je treba z malimi stroški dobro založiti za pošteno praznovanje nedelje. Vendar so danes odločile v prid glavnega trga, kjer je bilo res zelo živahno. Na šentjakobskem trgu je vladalo v zgodnjih urah mrtvilo.

Na obeh trgih je bilo živil na izbiro, seveda je pa na starem trgu večja izbira, kar tudi odloča, da prihajajo gospodinje raje nanj. Zlasti izredno mnogo je bilo novosti, graha, ki se gospodinje vedno zelo zalagajo z njim, ker je pač poceni po 5 Din kg. Tudi druge novosti so se že precej pocenile. Danes so prodajali zelo lepe kumare po 12 Din in nova pesa je že debela po 10 Din. Koleraba se je pocenila na 9 Din kg in tudi odobellila se je že precej. Črešnjice so danes prodajali tudi za branjevci po 10 Din kg. Senzacija so pa domače črešnjice, ki so jih danes prodajale Belokranjke po 10 Din kg. Posebna današnja novost so bili jurčki, ki jih je pa prodajal le en prodajalec, in sicer po komadah za dinar. Letos bo zgodnja sezona za gobe, ker je bilo zgodaj zelo toplo.

Na zelenjadem trgu si gospodinje ne morejo želeti večje izbire kot je zdaj. Seveda se pogrešajo to in ono, kar še ni dozorelo na naših vrtovih in njivah, n. pr. domačega graha še ni in ne stročjega fižola, toda tudi stročjega fižola je dovolj uvoženega iz južnih krajev, a seveda zdaj še ni poceni. Prodaja ga le en prodajalec na Pogačarjem trgu po 16 Din kg.

Gospodinje so se začele zelo zalagati s piškami, ki jih je na perutinskem trgu čedalje več. Piščeta so se zdaj že nekoliko pocenila, dočim so jih prodajali še nedavno drago kot prave luksuzne predmete. Zdaj jih prodajajo po 32 Din par. Jajca so še vedno povprečno po 50 par komad.

Gospodinje vedno tožijo, da so mlečni izdelki nekoliko predragi. Temu bi se lahko odpogledalo s tem, da bi določili še prostor za kmečki trg za mlečne izdelke. Kmetice prav za prav ne smejo prodajati mlečnih izdelkov med drugimi živili, razen mleka, ker bi to ne bilo baš higienično, zato kmetice prodajajo maslo prekupčevalkam, kar seveda povišuje cene. Zlasti je zelo drag sir, ki ga prodajajo v malih hlebčkih po dinarju do 1.50 Din komad. Surovo maslo prodajajo kmetice v komadih po četrt kg po 5, 6 Din. dočim je na mlečnem trgu komad po 6 do 8 Din. Mlečni izdelki so na našem trgu predragi!

Svetovna fotografska razstava

Ljubljana, 12. maja. Popusti na svetovni fotografski razstavi so zlasti za obisk šolske mladine pod vodstvom učiteljstva prav znatni, ko vsak učenec plača le 1 Din. Pomembni dijaki plačajo le po 5 Din vstopnine, vendar pa dobe tudi večje skupine dijakov prav znaten popust, prav tako naj se pa organizacije, ki si želijo ogledati razstavo korporativno, zaradi prepusta obrnejo na predstvom. Našim brezposelnim abiturientom učiteljske šole je razstavni odbor dovolil največji popust, da plačajo le po 1 Din, če si ogledajo razstavo v večjih skupinah, ki jih organizira njihova organizacija. Obisk na razstavi je prav dober in je čez dan na razstavi vsak dan več šol, ki prihajajo tudi z dežele, zvečer ob krasni razsvetljavi, ko je razstava odprta vsak večer do 21., je pa v njej prava promena da ljubljanskega občinstva, ki se naslaja ob pogledu fotografskih umetnin in ob zvokih najboljših glasbe ter ob vrvenju množice po galerijah in krog šumljajočega vodometra.

Morda že drevi dobi razstavni odbor tudi prve fotografije na steklu na vsem svetu sploh, saj je to fotografijo izumil naš genjalni rojak Janes Puhar iz Kranja. Med njegovimi deli, ki pomenujo izum fotografije v današnjem smislu sploh in pa izum raznih njenih postopkov, bomo občudovali tudi prvo fotografijo na papirju, ki predčoa naš rajski Bled. Za svoje »lume je kaplan Janes Puhar dobil v Londonu in Parizu in tudi zlato in srebrno medaljo, ki še danandanašnji vsemu svetu pričajo, da je med največjimi izumitelji fotografije tudi Slovenec, kar bo široki svet spoznal šele s posredovanjem naše fotografske razstave, ki je na njo v resnici lahko ponosna vsa država. Diplomlo je z največjo uslužnostjo pravkar izročil razstavnemu odboru direktor narodnega muzeja g. dr. Mal, ki je že pred vojno publiciral važno razpravo o Puharju, drevi bo na torej dokaz o slovenskem izumu že na razstavi.

Rudniška nesreča na Japonskem. Tokio, 12. maja. g. V premogokopu v Fušanu se je dogodila težka rudniška nesreča. 24 delavcev je bilo ubitih, 11 pa je težko ranjenih.

INOZEMSKÉ BORZE. Curih, 12. maja. Paris 20.3550, London 15.7450, Newyork 307.25 Brusel 72.05, Milan 26.23, Madrid 42.20, Amsterdam 208.9250, Berlin 121.70 Dunaj 57.55, Praga 12.84, Varšava 58.80, Bukarešta 3.05.

Velik shod nacionalnega delavstva

Obupen klic rudarjev, ki bi radi delali, pa jim ne dajo zaslužka

Trbovlje, 11. maja. Včerajšnji shod tukajšnje Narodno strokovne zveze, ki se je vršil ob 15. uri v dvorani gostilne Forte, je zopet pokazal, kako razveselljivo je v zadnjem času napredovala nacionalna misel med rudarskim delavstvom. Velika dvorana je bila nabito polna rudarskega delavstva, ki je z največjim zanimanjem poslušalo govornike in mestoma dalo tudi duška svoji nevolji.

Po uvodnem pozdravu zastopnikov tiska in krajevne JNS je predsednik krajevne organizacije NSZ g. Jakob Štruc izjavno poročal o intervencijah rudarske delegacije na merodajnih mestih v Beogradu, radi dobave premoga iz trboveljskih rudnikov državnim železnicam. Te intervencije so bile zelo mučne in težavne, ker delavske delegacije razen ministrov za socialno politiko in šume in rube noben minister ni hotel sprejeti. Šele s priporočilom skupščinskega tajnika JNS g. Sokiča je bilo mogoče delegaciji priti do kabinetnega šefa ministra prometa, dočim delegacije minister sam ni sprejel, češ, da vprašanja nabav premoga iz rudnikov TPD še ni proučil. Delegacija rudarskega delavstva je doznala, da je v novem proračunu za letošnje leto določenih samo 228 milijonov Din za premog, ki ga porabijo državne železnice, dočim je bilo lanske leto še 240 milijonov Din, torej bodo morala podjetja znižati cene premoga za 5 odstotkov. Med tem se je sporazum med TPD in upravno državnih železnic že sklenil, tako da so se cene premoga znižale. Namen današnjega shoda je, da rudarsko delavstvo pravočasno opozori merodajne činitele na to, da se rudarskemu delavstvu zaradi znižanja cen premoga nikakor ne smejo okrniti dosedanje socialne pridobitve. — Predsednik Štruc je nato predložil zboru resolucijo naslednje vsebine:

Zbor bednih rudarskih delavcev iz revirjev Trbovlje, Hrastnik, Zagorje in Hudinja ugotavlja na današnjem shodu naslednje:

V rudarskih revirjih dravske banovine kriza že od leta 1926 stalno narašča. Poleg te strašne krize, ki rudarsko delavstvo čedalje bolj opogablja, je pa težkoča tudi v tem, da se pogodbe med državo in železnico in rudniki za dobavo premoga v zadnjih letih nikoli ne sklenejo pravočasno. Zaradi nastalega brezposodnega stanja se v poslednjih rudnikih delo delno ali pa tudi v celoti ustavi, delavstvo pa zaradi tega izgubi še ta borni zaslužek.

Zaključki teh pogajanj pa so za naš obljuden rudarski revir vedno usodnejši. Navkljub se v vsakim letu znižujejo in kršijo, kar je dovedlo do znižanja stala z delavstva od leta 1926. Pri rudnikih TPD od 9806 na 3934 delavcev, ne glede na to, da so se tudi zaposlenim skrčili delavniki na polovico dni v mesecu.

Samo od leta 1926. so se nabave premoga s strani državnih železnic iz rudnikov dravske banovine odnosi TPD znižale od 40 odstotkov na 27 odstotkov, dočim so se nabave iz rudnikov drugih banovin nasprotno zvišale od 27 odstotkov na 40 odstotkov. Namestu, da bi se omogočilo in olajšalo nadoknaditi ta izpad naročil z izvozom in s tem zapolniti veliko armado brezposelnih ter bednih delno zaposlenih, se je to preprečilo z zvišanjem železniške tarife, ter s tem uničil zadnji up delavstvu, da bi s tem prišlo do potrebnega zaslužka in kruha.

Prihajamo, da rudarsko delavstvo niti v letu 1926. ni doseglo zaslužka, ki je potreben za dostojno existenco rudarjev. Od tega časa pa so se zaslužki rudarjev rapidno zniževali. Vekrat se je znižala temeljna plača, četudi se je storitev rudarja pod silo razmer in tehnične ureditve obrata morala zvišati. Vzele so se draginske doklade, družinske doklade, vzle se je tudi nabavni prispevek itd. Število hihtov se je skrčilo več kot na polovico. Tako znaša mesečni zaslužek za preživljanje veččlanske družine jedva 200 do 400 Din, kar pomeni počasno smiranje teh družin.

Okolnosti, ki so tukaj opisane in še

težja dejstva, ki se tu opisati ne dajo, so dovedla do stanja, ki je absolutno nevzdržno ne le za obubožano rudarsko delavstvo, ki je na robu propasti, temveč za majhno izjemo tudi za vse ostale stanovce, ki so istotako že skoraj vsa na dražbi. Klic rudarjev s tega shoda naj bo:

Memento vsem, ki odločajo! Klic rudarjev, ki bi radi delali, pa jim zaslužka ne dajo. Klic 1000 brezposelnih, ki so na cesti brez strehe in kruha! Klic žena in dece, ki upravičeno čakajo na pomoč in kruh, saj so jugoslovske krvi. Klic vpkokojencev in starčkov, revežev in otrok! Vseh onih, katerih existenca je posredno ali neposredno odvisna od zaslužka premožne industrije!

Da se beda vsaj letos omili, se je delavska delegacija pravočasno obrnila na merodajna mesta v Beogradu ter v imenu več ko 30.000 duš v rudarskih revirjih prosila za hitro in večjo nabavo premoga, da se s tem zagotovi zaslužek bednemu delavstvu. Zbor mora danes znova ugotoviti, da je tudi letos ostal glas bednih rudarjev in njih družin glas vpijočega in puščavi. Vse prošnje delavstva so ostale neuslišane. Dosti je zapostavljanja in bede! Rudarsko delavstvo noče več beračiti na kmetih. Odklanja milodare v obliki razgrajnih srajc in oblaci, ki se zbirajo po raznih mestih za nje, ker smato za ponižujoče. Zahteva pravično delitev dela in jela!

Pod pritiskom nastopajoče bede zbor soglasno zahteva:

1. da se čimpreje uzakoni existenčni minimum na osnovi potreb delovnega ljudstva,
2. da se podvzamejo sistematični ukrepi za zaposlitev brezposelnih z odgovarjajočim zaslužkom. Če bi se tudi te mere ne izkazale za zadostne, naj se uvede burni delavnik; tehnika pa naj služi splošnosti, ne pa da ustvarja brezposelnost in bedo,
3. strogo naj se izvaja čl. 1154-55 obč. drž. zakona. Izguba zaslužka, katerega delavstvo ni zakrivilo, se naj delavstvu povrne,
4. čimpreje naj se uzakoni splošno starostno zavarovanje, ki naj določa najdaljšo službeno dobo 25 let.

Resolucija je bila soglasno z največjim navdušenjem sprejeta z dodatnim predlogom, da se v prepisu odstopi vsem rudarskim strokovnim organizacijam in stanovskim društvom v proučitev in sodelovanje, da se iznešene zahteve pribere.

K besedi se je priglasil predsednik izvršnega odbora NSZ g. Rudolf Juvan iz Ljubljane, ki je dejal, da ga je poročilo predsednika Štruce o križevem potu rudarskega delavstva, kakor tudi rudarske delegacije v Beogradu, ki se je borila in prizadevala doseči za bedno rudarsko delavstvo nekoliko večji košček kruha, globoko ganilo. Vidi se, da se danes delavstvo marsikje vse premalo opušča, toda prišel bo čas in ta ni več daleč, ko si bo delavstvo priborilo zaslužen upoštevanje. Mi ljubimo našo državo, zato tudi lahko zahtevamo več razumevanja za potrebe delovnega ljudstva, zato pa je tudi dolžnost merodajnih činiteljev, da to pravočasno uvidijo. Pri nas je kruha dovolj, treba ga je le pravično razdeliti. Pri nas je nujno treba uvesti politiko investicij za javna dela, ker le tako bo mogoče odpraviti krizo in revščino med narodom. Stojimo pa odločno na stališču, da je treba delavstvo vprašanje rešiti v lastni državi, ne pa s pomočjo ali sodelovanjem tujine, od katere bi imelo tudi naše marljivo delavstvo le škodo. Če bo delavstvo nacionalno solidarno, bo prej ali slej doseglo zadovoljivo rešitev svojih interesov v lastni državi.

V imenu JNS je pozdravil zbor učitelj g. Rudolf Pleškovič, naglašujoč, da je stranka tudi letos storila vse, da rudarsko delavstvo ni bilo še huje prizadeto, nato pa je govoril še g. Miha Koren o potrebi uzakonitve existenčnega minimuma in je priporočal tudi velik javen shod vsega rudarskega delavstva iz vseh revirjev, kakar je predsednik zaključil shod.

Počastitev spomina Bedriča Smetane

Ljubljana, 12. maja. Tudi naše prvo glasbeno vzgojevališče, državni konservatorij, je včeraj, na predvečer petdesete smrtne obletnice največjega češkega glasbenika Bedriha Smetane pridelil pomembni spominski večer in sicer javno produkcijo v Filharmoniji, na kateri so se izvajala izključno le dela nesmrtnega mojstra. Skoro vsi člani konservatorijskega učiteljskega zbora so prispevali s svojimi najboljšimi učenci k priveditvi. Uvodoma je v lepo in temeljito zasnovanem elaboratu orisal g. prof. Marijan Lipovšek Bedriha Smetano kot človeka in buditelja svojega naroda, kot skladatelja, pianista in dirigenta, ga nam človeško približal, ga pokazal kot vzor umetnika in idealnega, z vročo domovinsko ljubeznijo prežetega moža, ki mu je ta ljubezen narekovala vsa njegova dela. In gotovo je to najpomembnejša poteza Smetane.

V poteku produkcije so se predstavili učenci Wistinghausnove, Šlaisa, Janika Ravnika, ravnatelja Hubada, Škerjanca, Berana in trio iz komorne šole Šlaisa. Prva točka, pri kateri bi morala nastopiti gojenka Smalc-Svajgerjeve, je zaradi bolezni gojenke morala odpasti.

Slišali smo tri arije iz oper Libuša, Da-libor in nesmrtno Prodanje neveste v izvedbi Korenčan Šterka (prvi del) in Trank štefke ob klavirskem spremljevanju Gallatie Reinholda in Marijana Lipovška. Smetana je bil sam odlični, samosvoj pianist. Potopjal se je v dobi vsika romantičnega rad v dela Schumannova, Šopena, Liszta. Pod vplivom poetiziranih plesov, ki jih je ustvarjal Šopen, je Smetana komponiral cel niz čeških plesnih kompozicij. Najbolj pri srcu mu je bila polka, mu je bil ritmično interesantni furiant itd. Niso to plesi za uporabo na zabaviščih, a imajo umetniške namene, so to plesi za koncertno dvorano. Krašovec Silva je zaigral »Salonsko polko, op. 7, št. 1 in št. 3«. Na schumannovski romantično in klavirsko koncepcijo navezujejo »La consolation« in »La discorde«. V znamenju pianističnega stila Franca Liszta ali popolnoma samosvoja, briljantna je »Slavnost čeških kmetov« (Šaplja Božena) iz cikla šestih karakterističnih skladb »Sny«. Iz enajstih liričnih solopesmi, ki jih je dal Smetana, so posebno zanimive »Ne kamenjajte prokovo, iz svojih pesmi ti postavim tron in Hej, kako veseli pri plasu«. So to pesmi iz cikla »Vešerne pesmice« (avtor tekstov V. Halek), ki stoje visoko nad prvimi ciklom. Komponiral jih je Smetana v popolni gluhoši. Očitujejo visok melodični polet in navdušenje za lepo pesem. Zapel jih je Likovič Joža ob klavirskem spremljevanju Hrašovec Silve. Ljubezen do domovine in njeno oboževanje dila I. in II. stavek »Iz domovine«, ki sta ju zaigrala Ornik Francka (violina) in Gallatia (klavir). Produkcijo je zaključil znameniti romantični klavirski trio, op. 15 v g-molu, prvo izmed troje komornih del, ki jih je komponiral Smetana. Gibka, elegantna melodična linija ga odlikuje, slovanski temperament, melanholično, pa radostno, celo tragične note, ki Smetani niso bile pogosto svojstvene. Trio so izvajali Dermelj Albert (violina), Šivic Gustav (čelo) in Gallatia Reinhold (klavir).

Poslušalcev je bila malodane polna dvorana in produkcija je ostavila topli in močan vtis. —č.

Proslava „Slavčevega“ jubileja

Ljubljana, 12. maja. Pod visokim protektoratom Nj. Vel. kralja Aleksandra praznuje naše ljubljansko najstarejše pevsko društvo svoj zlati jubilej. Ob tej priliki se bodo vršile slavnosti po sledečem sporedu:

V soboto, 19. maja: Sprejemanje gostov na kolodvoru. Ob 20. podoknicke zastopniku Nj. Vel. kralja, častnemu predsedniku Ivanu Držilu in sedanjemu predsedniku inž. F. Kraimerju.

V nedeljo, 20. maja: Ob 9. poklonitev umrlim članom na pokopališču pri Sv. Križu. Ob 11. dopoldne koncert bolgarskega pevskega društva »Rodna pesene« in pevskih društev ki niso včlanjena v Hubadovi pevski župi v veliki dvorani »Uniona«. Ob 15. občni zbor Hubadove župe v dvorani Glasbene Maticice. Ob 20. slavnostni koncert »Slavca« v veliki dvorani.

V ponedeljek, 21. maja: Ob 10. slavnostno zborovanje pevskega društva »Slavca« v Filharmoniji. Ob 15. župni koncert »Hubadove pevške župe« v veliki dvorani »Uniona«. Ob 16. ljudska veselica na Taboru.

Prvi nastop bolgarskih pevcev v Ljubljani

Kakor smo že poročali, pridejo v petek, 18. maja v Ljubljano pevci najstarejšega bolgarskega društva »Rodna pesene«. V Ljubljani bodo nastopili na nedeljskem koncertu, 20. maja ob 11. dopoldne v »Unionu«.

To bolgarsko pevsko društvo je bilo ustanovljeno v začetku l. 1895. v Plovdivu. Inicijativo za ustanovitev tega društva je dal g. Angel Bukoreštiljev, ki je bil tudi sedemnajst let društveni pevovodja. Prvi društveni predsednik pa je bil naš slovenski rojak, slavni Anton Bezenšek. On je mnogo pripomogel društvu z organiziranjem skupnosti in popularnosti. Sedanji predsednik je bil prvi društveni pevovodja g. Angel Bukoreštiljev. Društveni zbor je povzdignil prav posebno na višino pevovodja in znani bolgarski glasbeni kritik g. Ivan Kamburov. Sedanji društveni pevovodja pa je g. Ivan Kočetov. Plovdivsko pevsko društvo je populariziralo narodno in umetno bolgarsko pesem in dalo pobudo za ustanovitev nestetih drugih pevskih

DANES NAJVEČJI VOJNI IN LJUBAVNI FILM

SESTRA KATARINA

Gigantne borbe dveh mladih src. Intrige in klevete med krvavim bojem. Boji na Plavi. Dolžnost in razvrtnost. Dejanje se vrši v italijanskem zaledju.

Predstave danes ob 4., 7.4% in 9.4%, Jutri ob 3., 5., 7.4% in 9.4% uri svečer

ELITNI KINO MATICA
TEL. 21-24

društev. Na tekmovanju vseh narodnih pevskih društev l. 1932. v Sofiji in l. 1933. v Kazaniku si je pridobilo društvo naslov prvaka.

»Rodna pesne« steje sedaj 90 moških pevcev in 55 pevke. V zboru, ki pride za binkošti v Ljubljano bodo društveni predsednik g. Bukoreštiljev s soprogo, dirigent g. Ivan Kočetov, dva dirigenta ženskega zbora gg. Kočov in Panajot Georgijev, 70 moških pevcev in 7 drugih članov.

Sestra Katarina

Ljubljana, 12. maja. V kinu Maticca po daljšem presledku in smehu spet teko solze v potokih. Velik Paramountov film »Sestra Katarina« z najboljšimi ameriški zvezdniki in zvezdnico, ki je pad sencaja za Ljubljano, saj v njem nastopajo Helen Hayes, Menjou in Cary Cooper. Drobna Helen Hayes ima izredno izrazno moč in je v resnici velika tragedinja, da smo videli le se prav malo tako resničnih in simpatičnih umetnic. Igra ameriško bolničarko v italijanski vojski med svetovno vojno, pri sanitetu pa služita tudi Menjou kot kapetan, Cooper pa kot poročnik, ki je tudi rojen v Ameriki. Lahkoživi kapetan se zabava z bolničarkami in vzpodbuja tudi svojega mladega prijatelja, naj si vzame, kar se mu ponuja. Poročnik ga res rad uboga, pri tem se pa z vsem srcem zaljubi v sestro Katarino, ki mu ljubezen tudi vrača. Ranjenega ljubimca prinese v bolnico in vojaški duhovnik ju tajno poroči. Kapetan, ki seveda niti ne slutí o poroki, bi pa svojemu prijatelju rad izbil zaljubljene muhe iz glave in pošlje poročnika na fronto, njegovo dozdevno ljubico pa v ozadje v Milan, razen tega pa prepereči tudi njuno dopisovanje, da ne dobita nobenega glasu drug od drugega. Ona se začuti mater in pobezne v Švico, on pa končno postane zaradi neotlačljivega hrepenenja in skrbi vojni begunec, ki mu prijatelj-kapetan celo pomaga do srečnega bega k ljubici čez mejo. Mesec in mesec čaka sestra Katarina, da bi se ji javil ljubljini mož. Na pošti ji izroče celo kopo pisem, a vsa so le njena, ki so se vrnila nazaj. Pretresena se zgrudi in poroči zaradi izkrvavitve, ko končno pride k njej tako težko pričakovani mož. Prikriva mu resnico in vsa srečna izdihne v njegovem naročju, zunaj pa zvone zmagoslavni zvonovi miru.

V filmu je tudi polno izrazitih slik vojnih grozot, kakršne znajo ustvariti le ameriška veleprodajca, a gotovo bo vsakega do srca pretresla zgodba velike ljubezni male sestre Katarine.

Z Jesenic

Prva jubilejna prireditev Sokolskega društva. Sokolsko društvo Jesenice pridedi jutri ob 20.30 koncert svojih pevskih in glasbenih odsekov. Ta koncert bo prva prireditev v nizu praznikov, ki jih ima društvo na sporedu v tem letu. Ko praznuje 30letnico svojega delovanja. Spored je naslednji: 1. a) Vačkar: Pohod husitov, koračnica; b) Suppe: Pesnik in kmet, uvertura; — izvaja godba na pihala. 2. a) Stevan Mokranjac: »Drugi sopek srbskih narodnih pesmi; b) Adamič: »Tri drobne konopljice« — izvaja mladinski pevski zbor. 3. Davorin Jenko: »Na tujih tleh«, dvospev za sopran in alt s spremljevanjem klavirja. 4. Pavčić: »Mehurčiki«, solospjev za sopran ob spremljevanju klavirja. 5. Parma: »Pozdrav Gorenjski«, ženski zbor s spremljevanjem kromatične harmonike. 6. a) Glinka: »Ti prihajaš, moja zarja«, bas solo; b) Slonov: »Ah, ti sunce, sunce krasnoje«, bas solo. 7. Mozart: Kvartet šte. 1 a) Alegro vivace assai; b) Menuet; c) Andante cantabile; d) Molto Allegro; — izvaja godalni kvartet Kleč, Korenini, Klemenčič, Rudeš. 8. Gregorc: »Romantura«, ženski solospjev in 9. Thomas: Uvertura iz opere »Raymond«, izvaja godba na pihala.

— Sport. Na praznik vnebohoda se je vršila v Radovljici nogometna tekma med rezervno »Bratstva« z Jesenic in rezervno SK Radovljice, ki je končala z zmago Jeseničanov z rezultatom 4 : 2. Sledila je nogometna tekma prvih moštev zgoraj imenovanih klubov, ki je končala istotako z zmago Jeseničanov v razmerju 5 : 3. V nedeljo, dne 13. t. m. ob 15.30 pa se vrši na igrišču »Bratstva« na Jesenicah nogometna tekma med SK »Sloga« iz Ljubljane in »Bratstvom« z Jesenic.

— Narodna strokovna zveza, podružnica Jesenice, pridedi jutri ob pol 10 v dvorani Sokolskega doma javen shod, na katerem bo poleg domačih govornikov poročal g. dr. Brenko Alujevič iz Ljubljane.

Radio kotiček

Ljubljana, 12. maja. Jutri dopoldne bomo slišali v radiu solistični koncert direktorja ljubljanskega konservatorija g. Julija Betetta, ki ga bo spremljal radijski orkester pod vodstvom dirigenta Danijela Gruma.

Julij Betetto je že kot srednješolec prepeval kot sopranist pri franciskanih pod vodstvom p. Angelika Hribarja in p. Hugolina Sattnerja, pozneje pa tri leta na keru cerkve sv. Jakobova pod vodstvom Frana Gerbiča. Med tem je že študiral solo petje na šoli Glasbene Maticice pri Gerbiču in Hubadu. Po dovršeni realki je prišel l. 1903. k slovenskemu gledališču, leta 1907. je pa odšel na glasbeno akademijo na Dunaj, ki jo je dovršil 1909. z odličnim uspehom. Že kot absoluten glasbene akademije je bil član dunajske godbe, sedaj državne opere, kjer je nastopil 2200 krat. Jeseni 1922. se je na ponovne pozive vrnil v Ljubljano v našo opero in je bil njen glavni član do imenovanja za ravnatelja državnega konservatorija.

O radijskih nastopih pravi, da so mu vedno v umetniško uteho, ker se v njih lahko vedno poglubi v umetniško podajanje izvajanih skladb. Program izbira vedno tako, da more auditi različnim okusom nekaj lepega, dobrega in razumljivega.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sobota, 12. maja katoličani: Pan-kraej, Stojmir, pravoslavni 29. aprila.

Jutri: Nedelja, 13. maja katoličani: Servacij, Jansa, pravoslavni 30. aprila.

DANASNI PRIREDITVE.

Kino Maticca: Sestra Katarina.

Kino Dvor: »Moje hrepenenje, si Ti«. ZKD: Carjev valček ob 14.30 v kinu Maticca.

Kino Siska: Mata Hari.

Koncert v proslavo materinskega dne ob 20. v Unionu.

Sentjakobsko gledališče »Vražji Rudic ob 20.15. Mesni dom.

Mednarodni lahkotletski miting Primorje ob 15.30.

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Maticca: Sestra Katarina.

Kino Dvor: »Moje hrepenenje, si Ti«. ZKD: Carjev valček ob 14.30 v kinu Maticca.

Kino Siska: Mata Hari.

Jugoslovenski zimsko sportni savez, glavna skupščina ob 8.30 v beli dvorani Uniona.

Občni zbor Društva državnih vpkokojencev (enk) ob 9. v dvorani OUZZ.

Sentjakobsko gledališče »Vražji Rudic ob 20.15. Mesni dom.

SPORT.

Mednarodni mitink Primorje ob 9.30.

Hekma: Primorje na igrišču Primorja ob 18.

Hekma: Ilirija B na igrišču Ilirije ob 17.30.

Hazenski derby Ilirija: Atena ob 10. na igrišču Aetene.

DEZURNE LEKARNE.

Danes in jutri: Mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, Trnkocezy, Mesni trg 4.

Izpod sira

Lastnosti klepetulj in opraviljk so bile včasih pridržane ženicam gotove branje in so pametni ljudje delo njihovih predoljih jezikov že od daleč poznali. To je bila skoraj bi rekli posebna kasta in kar je ta kasta skuhalo, je bilo za zdrave želodce neprebavljivo. A zdravi želodci so bili v prečni večini.

Zdaj je pa vse drugače. Klepetulje se nevezljivo množijo in njihove vrline niso več pridržane posebni vrsti ženic, temveč so se prijele v prav izdatni meri tudi moškega spola. In izkazalo se je, da moški jeziki v gibčnosti in žilavosti celo prekašajo ženske. Če hočete poslušati čenče, vam niti treba ni hoditi na trg. Po gostilnah in kavarnah, po pisarnah, trgovinah in delavnicah, povsod nalatite na klepetulje moškega spola. Da, celo na kmetih jih ne manjka, tam jih je še več kakor v mestu. In tudi bolj vneto opletajo z jeziki.

Komaj se je vnela sencaja z ponarejalci tisočakov, že so dobile moške, a prav niti moštate klepetulje novo kost, ki jo glodajo z velikim navdušenjem. Najzanimivejši med njimi si je izmislil, da so obmejni organi artileriji nekje na meji neko odlično gospo, ki je hotela odpeljati v inozemstvo poln kovčeg milijonov. In takoj se mu je pridružil drugi z enakovedno izmišljotino, da so zaprli pri nas dva visoka gospoda. In zdaj meljejo babji jeziki v moških ustih širok naše ožje domovine, da je veselje. Zelimo jim mnogo uspeha pri tem častnem opravilu.

K debati o Društvu za varstvo deklet samo ugotovitev: Pes zavilji, če mu stopiš na rep.

SPORT

Pred teniškim prvenstvom dravske banovine za l. 1934

Teniška sekcija SK Ilirije v Ljubljani pridedi za binkošti od 19. do 21. maja nacionalni turnir za teniško prvenstvo dravske banovine.

Teniško igro kot sport goji v Ljubljani samo sportni klub Ilirija, ki si vestransko prizadeva dvigniti zanimanje za to sportno igro. Za prav za prav maloštevilni krog naše teniške sportne javnosti so turnirji, ki jih prireja SK Ilirija vedno priljubena točaka. Višek teniške sezone pa je vsako leto turnir za prvenstvo dravske banovine, ki se vrši izmenoma v Ljubljani in Mariboru. Zadnji turnir se je vršil v Ljubljani leta 1932, na katerem sta dominirala sedanja državna reprezentanta Punčec in Pallada.

Turnir, do katerega nas loči komaj teden dni, se bo začel v soboto ob 16. uri, nadaljeval v nedeljo ob 8. in 15. uri ter v ponedeljek ob 8. in 15. uri. Igralo se bo vse dni do mraka. Vstopnina k turnirju bo za vse tri dni minimalna, ker hoče klub zainteresirati široko sportno javnost za teniški sport. Opozorjamo zlati na finalne igre, ki se bodo začele na binkoštni ponedeljek ob 15. uri.

Udeležba na turnirju obeta biti letos zelo močna osobito iz Maribora in po dosedanjih informacijah tudi iz Zagreba in Beograda. V Ljubljani se bo torej zbrala elita jugoslovenskih teniških igralcev, videlo se bo mnogo zanimivih in lepih iger, ki bodo teniški sport v Ljubljani v moralnem pogledu znatno povzdignile.

Za prva, druga in tretja mesta so razpisana prav dragocena darila, ki bodo razstavljena pridojdnje dni v eni izmed ljubljanskih trgovin.

Iz Maribora

Birmovali boste najboljšo v »Narodni gostilni« na Aleksandrovi cesti 38, kjer vam nudijo najboljša okrepčila in pijače.

Ukradeno kolo. Neke prijatelj tujih koles je ukradel v sredo zvečer ključavničarskemu mojstru Rudolfu Zupanu črno pleskano kolo, ki ga je pustil pred neko gostilno v Marja Brezju pri Pobrežju. Ukradeno kolo je znamke »Wegan« z evid. števil. 52.720 in tov. števil. 9764 in je vredno 1300 Din.

Urša Rormanovo zadela kap

Včeraj se je po Novem mestu z bliskovito naglico razširila vest, da je znana posestnica Urša Rormanova, ki je bila obtožena umora sestre Ane, in se je nedavno zagovarjala pred novomeškim sodiščem, nagle smrti umrla. Sprva so se razširile govoriče, da se je Rormanova zastrupila, toda kmalu nato so ljudje zvedeli, da jo je zadela kap.

Ko je prišla Rormanova iz zapora, je zopet pričela popivati in je bila večkrat popolnoma pijana. Na praznik vnebohoda je popoldne spila okrog 8 litrov vina in okrog pol 9. zvečer jo je zadela kap, ko je sedela za mizo. Domači so poklicali zdravnika primarija dr. Pavliča, ki pa je našel Rormanovo že mrtvo. Ob 18. jo bodo pokopali na pokopališču v Smolenji vasi poleg pokojne sestre Ane.

Mladinska kuhinja v Trbovljah ogrožena

Dotok sredstev je bil lani zadovoljiv, letos pa močno nazaduje

Trbovlje, 10. maja. Mladinska kuhinja v Trbovljah, ki je bila pomoč najbližja, tako bi lahko rekli, kajti krak budnih rudarskih otrok je ganil mnoga dobra srca širom naše domovine, ki so prispevala v denarju ali pa v živilih in oblačilih. Tudi danes je sila velika, saj se tudi letos ne dela mnogo več delavnikov kakor lani v najtežjih mesecih v juniju, juliju in avgustu, ko je topljenje in polmanjkanje rudarskega delavstva doseglo višek. V marsičem pa je položaj letos še mnogo slabši kot je bil lani. Mladinska kuhinja, v katero je bilo baš v lanskem kritičnem poletju sprejetih na dnevno prehrano okrog 600 najrevnejših in najpotrebnejših rudarskih otrok, je pričela prav te dni nevarno hirati glede dobikov, tako da je njeno vzdrževanje resno ogroženo. Zadnje mesece, ko se je stanje v revirjih radi skrajnega obratovanja še poslabšalo, se je število otrok, ki jih dnevno vzdržuje mladinska kuhinja, celo povisala na 714. Te dni pa ee je naval rudarske mladine na mladinsko kuhinjo še povečal, tako da je bilo županstvo primorano sprejeti na prehrano v kuhinjo novih 63 revnih otrok.

Prilitek na kuhinjo pa je baš sedaj tako velik, ko so sredstva za vzdrževanje skoraj že docela izčrpana. Lani je bilo finančno stanje sklada za vzdrževanje mladinske kuhinje prav zadovoljivo, kajti v sklad so se stekali redni mesečni prispevki iz fonda 429.945 Din, ki ga je Trboveljska premožnopska družba namenila za vzdrževanje brezposelnih v letu 1932, ki pa je danes že docela izčrpan. Pošte so tudi javne zbirke, javna dobrodelnost je močno opešala sprito poslabašnja splošnega gospodarskega položaja, občina pa tudi nima sredstev za vzdrževanje kuhinje, od banke uprave v Ljubljani pa je prejel županstvo v zadnjih 6

meseceh prispevke k vzdrževanju mladinske kuhinje le za 200 otrok.

Jasno je, da sprito takega položaja občina ne more sprejemati nadaljnjih, četudi se tako potrebnih rudarskih otrok v mladinsko kuhinjo, in sicer vse dotlej, dokler ne dobi zadostnega jamstva v prvi vrsti za vzdrževanje kuhinje pri doseganju stanju 714 otrok. Dokler pa ne dobi občina zadostnih sredstev za vzdrževanje mladinske kuhinje pri sedanjem številu otrok, pa obstoja resna nevarnost, da se bo v doglednem času še to število prehrane potrebnih otrok moralo močno skrajšati.

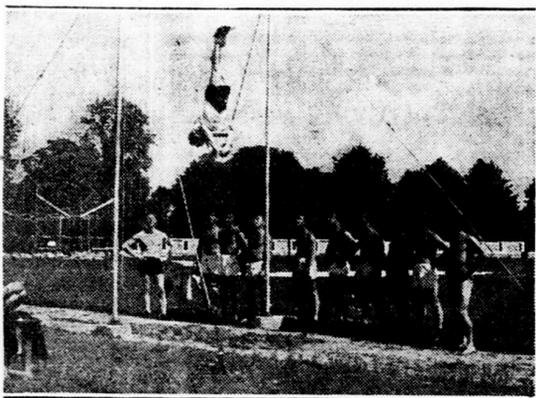
Ker so prispevki dobrodelnih društev, razne socialne akcije, darovi plemenitih src in drugi prispevki, ki so se v lanskem letu v znatni meri stekali v blagsajno mladinske kuhinje, letos skoro docela ustavili, tako da na redno vzdrževanje kuhinje s te strani tudi za krajšo dobo ni misliti, se je županstvo te dni z izbranim opismom stanja mladinske kuhinje obrnilo na bansko upravo v Ljubljani s prošnjo za izdatnejsko pomoč, ker se bo le na ta način uspešno zagotovila nadaljni obstoj in vzdrževanje mladinske kuhinje v Trbovljah, ki je baš v sedanjih kritičnih mesecih bolj potrebna kot kdaj prej. Ker bi bilo z njeno ukinitvijo resno ogroženo zdravje in obstanek stoterih neolžnih lačnih rudarskih otrok.

Uverjeni smo, da bo tudi banska uprava in drugi merodajni činitelji uvideli težak položaj, ki bi nastal v revirju z ukinitvijo te prenotrebne socialne ustanove in da bodo preskrbeli zadostna sredstva za njeno nadaljnje vzdrževanje. Banska uprava je te dni sicer odredila, da se razdeli med bežno rudarsko delavstvo v revirju 2 vozona koruzne moke, ki bosta predvideno razdeljena okrog 20. t. m., vendar pa naj bi se našla tudi sredstva, ki bodo omogočala nadaljnje vzdrževanje mladinske kuhinje.

V Budimpešto pojdejo

Ljubljana, 12. maja.

V teh lepih majskih dneh je na letnem teledavnišču Ljubljana. Sokola vedno živahno. Dvanajst zagoratih mišičastih postav, dvanajst krepkih, zastavnih Sokolov veselo jutro pod vodstvom starega preizkušnega mednarodnega in olimpijskega borca br. Staneta Deršana pridno trenira za mednarodni teledavni nastop, ki bo od 31. maja do 3. junija v Budimpešti, kjer bodo v plemeniti in viteški borbi merili svoje moči predstavniki 16 narodov. Po izbranih tekmah je prišlo v ožjo kombinacijo 12 tekmovalcev, in sicer Jože Vadnou, Neli Zupančič in Miro Forte od Sokola Ljubljana-matica, Janko Pristov z Jesenic, Tošo Primožič od Sokola Maribor-matica, Konrad Grile iz Celja, Marko Villič iz Novega Sada, Ivan Ivančević iz Zemuna, Jurij Budje od Sokola Bzograd I, Ivan Znidarčič in Petar Vukitevič od Sokola Zagreb II in Stjepan Bolšičar iz Zagrebu. Od teh jih pojdje samo osem v Budimpešto. Prvih šest imenovanih je že določenih za izbirno vrsto, a med drugo pokolico bosta izbrana še dva.

Tekmovalci odpotujejo 28. t. m. Slika nam kaže sokolsko vrsto pri rodni teledavbi. Res pridni in vztrajni so ti sokolski borci. Zlajave so jim roke, saj zahteva trening mnogo naporov, fizične discipline in obvladanja telesa. Pa ne strašijo se ne truda, ne znoja, z vedrim pogledom gladijo v bodočnost, kajti prepričani so, da bodo številnim sokolskim zmagam na mednarodnih popriščih pridružil novo.

Iz Črnomlja

Štorklje so nas obiskale. Pred kratkim je preko našega mesteca letela jata štorkelj. V veliko veselje domačinov so se štorklje ustavile na gradu, da si malo odpočijejo. Turški promet je torej tudi uradno že odprt.

Še o ribičih latinčini. Dva metra dolgega soma, o katerem smo pred kratkim poročali, se našim ribičem žal še ni posrečilo ujeti. Po doseganju opazovanj se stalno zadržuje pod občinsko hišo v Lahinji, kar znanostar še ni nevarno, ker se kopalna sezona še ni pričela. Nekateri trdijo, da so ga videli v mesečni pred prostornost, kjer je nabit Slovencec. Kaže, da se ta uboga mrcina ponoči izpreha za pod kostanj in grezi in zapoznele vinskih bratce. In tako smo vsi v nevarnosti.

Pospeševanje živinoreje v Bell Krajini. 4. t. m. se je vršilo v Črnomlju in na Vinici nekdanje Kencenjanje plemenitih bikov in bikov. Da raste zanimanje za napredno živinorejo, nam dokazuje veliko število prigranah bikov. Ocenevalna komisija je postopala zelo rigorozno, tako da je bilo ugodno ocenjenih le 6 plemenjakov, kar pa je le v korist tukajšnje živinoreje. V zadnjem času se je bilo poleg tega v srezu nabavljanih pet lepih mladih bikov iz rodovinskih organizacij, a opažamo tudi splošno stremiljenje, da se izmenjajo sploh vsi bikji brez rodovnika. Dasi je še savska

Iz Kranja

Ljubljanska drama gostuje v torek dne 5. t. m. na odru Narodne čitalnice z dramo »Gospoda Glembarjevi«, v kateri nastopijo najodličnejši člani ljubljanske drame. Začetek predstave točno ob 20. uri. Predprodaja vstopnic v Kranju.

Žrtvino za mladi rod!

PRAVA POT

za temeljito in štedljivo pranje. Schichtova metoda je enostavna in praktična. Z Žensko hvalo se zvečer na-

ZVEČER

ZJUTRAJ moči, s Schichtovim terpentinovim milom pa prihodnje jutro izkuha.

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

Pravilno kultiviranje špargljev

Predavanje nadzornika g. Štreklja o vzornem špargljevem nasadu.

Ljubljana, 12. maja. Zanimanje za pridelovanje špargljev se je najlepše pokazalo pri včerajšnjem predavanju nadzornika g. Štreklja v vzornem špargljevem nasadu podružnice SVD na Prulah, ko je z vseh strani Ljubljane prihitelo nad 60 poslušalcev. Da je propaganda za saditev špargljev uspešna, dokazuje tudi to, da je bila med udeleženci predavanja ogromna večina takih, ki šele nameravajo nasaditi šparglje, drugi, ki so pa nasade že napravili, so bili pa v marsičem silno razočarani, ko so zvedeli, da so njihovi nasadi neekonomični in pripravljani na staroverski način, ko so dali v zemljo še staro lesovje, ali pa z velikimi stroški odvažali gramoz in dovažali nove zemlje. Les je škodljiv, ker v suhem svetu plesni, v mokrem se pa napravi iz njega sota in zato nič ne koristi, pač pa škodi. Najbolj so se pa poslušalci čudili, ko so videli sijajno uspevajočo podružnični nasad, kjer so šparglji nasajeni le po 30, 20 in celo samo po 10 cm globoko, pač je pa čez nje v obliki groba nasuta zemlja. V nasadu goji podružnica 3 najboljše vrste špargljev, nasad sam je pa tako urejen, da se lahko na njem naučimo, kakšno je priporočljivo tudi na najmanjšem mestnem vrtu, ali pa, kako naj kmet prideluje to najrentabilnejšo povrtnino kar na polju.

Prav čudno je, da vsaj v okolici Ljubljane kmetje ne nasade več špargljev, ko vendar pri svojih sosedih gostilničarjih, ki imajo šparglje, vidijo, kako dobro jim gre ob špargljevih sezoni. Tudi ne smemo pozabiti, da šparglji rabijo mnogo manj gnojila, kakor splošno mislimo, razen tega pa na prazne prostore med vrstami špargljev lahko vse leto sadimo tudi vso nizko zelenjavo, na njihvah pa tudi nizke poljske prideleke. Udeleženci so se pritoževali tudi zaradi grenkih špargljev in so zvedeli, da so vsi šparglji grenki, če jim gnojimo spomlad ali pa sploh z gnojem iz stranišč ali pa z gnojnicjo. Šparglje namreč gnojimo le z zrelim hlevskim gnojem, vsako drugo leto pa lahko tudi z umetnim gnojem in je v splošnem torej šparglji mnogo manj dela in stroškov, kakor so

dijo nepoučeni ljudje. Pravilno kultivirani šparglji donosajo po najmanj pol kilograma na sadiko, če so pa prav dobro negovani, pa dobimo od posamezne sadike celo po 1 kg špargljev na leto. Odbornik društva ima v kotu svojega vrta v senci — saj šparglji tudi v senci prav dobro uspevajo in na kakršnikoli dosti pognojeni zemlji — le 40 sadik in letos jih je družina 4 odraslih članov že sita do grla! Z izredno malimi stroški pravilno napravljen nasad traja tudi 20 in 30 let, zato naj se pa vsi mestni lastniki vrtov, zlasti pa kmetje lotijo prekristnega pridelovanja špargljev, da jih nam ne bo treba več uvažati za drag denar celo iz tuje države, ko bi jih lahko sami izvažali po vsej Jugoslaviji in prodajali tudi tovarnam za konserviranje. Pomislimo samo, da nam 2000 kvadratnih metrov velika, s šparglji nasajena njiva donasa na leto gotovo 5000 Din čistega dobička že pri t. ko imenovani poljski kulturi, zato naj pa zlasti kmet preračuna in se končno že odloči za to panogo, ki mu bo poleg sadjarstva najbolj pomagala iz krize.

Po predavanju, kjer so se vsi navzoči odločili, da gotovo napravijo špargljeve nasade, je imel podružnični odbor takoj sejo, ki jo je počastil tudi mestni župan g. dr. Dinko Puc, ki je s svojim obiskom spet dokazal, da je mestna občina ljubljanske podružnice SVD v resnici prava krušna mati. Brez naklonjenosti in podpor mestne občine bi podružnica SVD sploh ne mogla izvajati svojega vsemu meščanstvu koristnega programa. Pri razpravah na seji, ki se jih je udeležil s prav laskavo pohvalo podružničnega delovanja in z najkoristnejšimi nasveti tudi g. župan, je bilo sprosnih mnogo iniciativnih idej, vsi prisotni so pa soglasno pohvalili pridelovanje špargljev kot izredno zdrave in donosne delikatese, zato so pa tudi naprosili predsednika g. Štreklja, naj kot najbolj izkušeni strokovnjak napiše o pridelovanju špargljev brošuro, ki bi gotovo dobila dosti kupcev in bila tudi prav uspešna propaganda za razširjenje špargljevih nasadov.

prisopihal domov, med tem ko drugega sploh ni bilo več. Šli so v gozd, da ugotovijo, kaj je. Našli so po daljšem iskanju prvega psa že napol pojedena. Ostali Kos so zastrupili v domnevi, da bo prišla zver, v kateri se niso slutili volka še po drugi kos. In niso se zmotili, kajti nedaleč vstran so drugi dan našli poginulega volka. Dogodek je vzbudil splošno pozornost in razburjenje. »Kaj pa če jih je še več...?« Kraljestvo divjih svinj je vsekakor reselo, da se je iznebilo nepoklicanega krvoločca.

Kapetan bojnega broda Bernard Jelocnik, ki so ga včeraj popoldne pokopali

Slovenski javnosti

Ljubljana, 12. maja.

Stirinajst let je minulo, odkar smo Slovenci dobili prosvetno in kulturno središče, svoje vseučilišče. Po dolgoletnih bojih in trdih preizkušnjah nam je šele ujedinjena lastna država odprla akademsko vrata, skozi katera lahko vstopi vsak, ki ima zrelejšo, jasno usmerjeno hotenje in potrebne zmožnosti. Imenitni in imoviti, preprosti in ubogi: vsi so poklicani, da si naberejo duhovnih zakladov in s temi stopijo v prve vrste naroda, vodeč ga v borbi za obstanek v boljšo bodočnost.

Stirinajst let je minulo, toda akademkinje še nimamo svojega doma.

Zivljenjske razmere so postale trde in mnogo jih je med nami, ki se naravnost bore s pomanjkanjem, ki venejo po nezdravih stanovanjih brez veselja in brez solnce.

To dobro vemo, saj se nam socialna beda odkriva dan na dan v vseh možnih oblikah, tako, da moramo marsikdaj zatisniti oči in iti mimo vsega, saj vsem resnično ne moremo pomagati. In vendar se nam smilijo, kvišku stremeče sestre-akademkinje. Pomagajmo jim do veselejšega življenja, do solnčne sobe, dostojne hrane. Ustvarimo dom visokošk! Rade žrtvuemo zanj vse one, ki nam življenje le še prizanaša, ki vendar še lahko delimo vsaj majhne dobrate. Zlagale bomo v lepi slogi male žrtve k žrtvam. Morda bomo s požrtvovalno, trdno voljo le uresničile svoj načrt.

Ustvarimo lasten dom akademkin! Tako zelo je potrebno medsebojno zbliznanje, strnitev enotne, zapune, dobrohotne akademske vrste. Saj so včasih lastna nesoglasja tako mučna in pekoča.

Treba je, da stopimo v stalne stike z bratskimi slovenskimi sestrami. V lastnem domu jim bomo nudile gostoljubno stredo, da se medsebojno spoznajo in vzljubijo, da gradimo na skupni duhovni zgradbi vse-slovensstva, kakor se to vrši že na drugih slovenskih centrih.

Prav zato se obračamo z zaupanjem na vso slovensko javnost za dobrohotno umevanje navedenega in za pomoč Narod naj čuti s svojo akademsko mladino, s svojo lastno bodočo srečo in naj ne presliži naše prošnje.

Narod naj pomaga ustvariti dom slovenskim akademkinjam.

Odbor akcije za dom visokošk!

Dva jubileja na Krki

Litija, 12. maja.

V vasi Krki na dolenski strani litijskega reza bomo praznovali v nedeljo 27. maja dva lepa jubileja. Proslavili bomo 90-letnico življenja Lubeta, menda sploh najstarejšega še živečega učitelja v naši banovini. Jubilar je kljub visoki starosti še izredno čil in zdrav. Lubeta spoštuje ves okoliš, saj mu je bil dolga leta vodnik in vzgojitelj v najširšem pomenu besede. Posebno se je udeleževal kot sadjar. Jubilarita bodo slovesno počastili. Zepeli mu bodo domači pevci, domača sadjarska podružnica pa mu bo izročila diplomu častnega člana. Čestitumu jubilaru pa bodo izrekli čestitke tudi predstavniki JUU. Istega dne bodo na Krki proslavili 125letnico tamkajšnje šole. Krka se bo za ves dan odela v slavnostno obleko. Program, ki ga bodo izvajali za oba jubileja, pa dokazuje visoko prosvetno stanje te ljubke dolenske vasi. Društvo kmečkih fantov in deklet vzprizori Finžgarjevo »Našo krk«, šolska mladina pa pripravlja akademsko, ves kraj pa boče čim lepše proslaviti 90letnico svojega nekdanjega učitelja in 125 letnico obstoja domače šole.

Tragična smrt Ivana Jerina

V nekem ljubljanskem hotelu se je obesil. — Iz njegovega burnega življenja.

Ljubljana, 12. maja. V sredo popoldne je prišel v neki ljubljanski hotel mlajši človek in prosil za prenočišče. Sobarica mu je nakazala sobo v prvem nadstropju, nakr je tujec, ki se je vpisal za Ivana Jerina, dejal, naj ga pusti dolgo spati, češ, da je izmučen. Okrog 20. je legel spat in zaklenil vrata.

Naslednjega dne na praznik ga ni bilo na spregled. Proti večeru je sobarica Marija Florjančičeva potrkala na njegova vrata, pa se ni odzval. Mislija je, da najbrž zopet spi in zato se ni več brigala zanj. Ko se pa včeraj zopet ni javil in ga tudi vse dopoldne ni bilo na spregled, je opoldne močnejše potrkala na njegova vrata. Nobenega odgovora. To se ji je zelo čudno zdelo in stekla je na Marjin trg po stražnika. Prišel je stražnik Ivan Sirc, ki je po lestvi splezal skozi okno v prvem nadstropju in našel Jerina mrtvega na postelji. Na nočni omarici je stala stekleničica, iz katere je dišalo po lizolu...

Stražniku je bilo takoj jasno, da se je Jerin zastrupil in zato je obvestil policijsko upravo. Prišla sta četverni uradnik g. Kette in zdravnik dr. Avramovič. Zdravnik je ugotovil, da je Jerin izvršil samomor in odredil prevoz njegovega trupla v mrtvašnico k Sv. Kristofu.

Pokojni Ivan Jerin, ki je na tako tragičen način končal svoje pestro in precej burno življenje, je bil rojen l. 1902. v Preški, pristojen pa na Vič. Ze v rani mladosti je zašel na kriva pota in prišlo je celo tako daleč, da je ubil lastnega očeta. 12. marca l. 1923. je prejel Jerinov oče, posestnik in upokojeni železniški čuvaj na Viču, pismo, ki mu ga je prinesel takratni šolarček Ivan Vrhovc. V pismu je bil poziv, naj se posestnik Jerin zgleda na viski stražnici. Ko je posestnik proti večeru odšel na visko stražnico, so lu tam povedali, da pisma niso poslali s policije, temveč ga je najbrže nekdo potegnil. Ozlovljen se je oče vračal domov. Spetoma je

pa srečal sina Ivana. Začela sta se pogovarjati in sin je očeta rotil, naj vendar lepše ravna z družino zlasti pa z materjo. Še sta se razgovarjala o izročiti posestva sinu, ko je med njima nenadoma nastal prepri. Med preprirom je sin pograbil že popreje pripravljeno ročico in očeta tako močno oplazil po glavi, da mu je prebil obojano in je bi takoj mrtve.

Ker očeta vso noč ni bilo domov, so bili domači drugo jutro zelo v skrbeh zanj in so ga šli iskat. Hčerka ga je našla mrtvega blizu domače hiše. Zločina je bil osumljen sin Ivan, ki je bil aretiran in je dejanje kmalu priznal.

Epilog tega zločina je bil 3. februarja 1924. pred ljubljansko poroto, kjer je bil Ivan obsojen na 12 let ječe in takoj nato prepeljan v laiborsko kaznilnico, da tam presedi zaslužen kazen. V mariborski kaznilnici je sedel približno 3 leta, ko so ga zaradi dobrega vedenja začeli pod nadzorstvom pošiljati na delo v bližnjo okolico. Nekega dne sta bila skupaj s kaznenecem Ivanom Urhom iz Ribnega pri Bledu na delu pri nekem kmetu pri Sv. Miklavžu, odkoder sta pobegnila kar v kaznilniških oblekah. Kmalu so pa Ivana orožniki izsledili v Poljčanah in ga aretirali, bil je znovia prepeljan v mariborsko kaznilnico, odkoder je bil pa pred leti poslan na pogojni dopust.

Prišedi domov, se je Ivan kmalu oženil in dobil primerno službo. Zadnje čase je bil brez dela in to mu je tako zagrenilo življenje, da se je v obupu zastrupil.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V SISKI. — Telefon 33-87
MATA HARI
z GRETO GARBO in RAMONOM NOVARROM
Predstave: v soboto ob 1/7. in 1/9., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 1/7. in 1/9.
Dopolnilo nov svočni tednik
Pride! Pride!
LJUBAV MIHAJLA PETROVA

Senzacija z volkom

Poljčane, 11. maja.

Tako senzacija so doživeli včeraj na praznik Makolčani in okoličani, ko so hodili ogledovat resničnega volka v tamošnje posejilniško dvorano, kjer je bila zver razstavljena. O volkovih v tamkajšnjih gozdovih doslej ni bilo slišati, tem manj še ob takem času, zato se je zdela vest o nenavadnem gostu prvotno vsem neverjetna, zlasti ker se pri nas v tem času, ko sadijo buče, ljudje radi vedno kaj posebnega zmislijo. Prepričali pa so se na lastne oči in tam je imel tudi vsak priliko slišati zgodbo o nenavadnem plenu:

Posestnik in staremu lovcu pri Sv. Ani nad Makolami se je čudno zdelo, ko je videl zadnje dni prihajati srnad tako plaho v dolino. Izpustil je v gozd svoja lovska psa, od katerih je eden po daljšem času komaj

PRIDE! Jennie Gerhardt

PRIDE! Sylvia Sidney

DNEVNE VESTI

Obšinske volitve. Ker so bile ustanovljene nove občine...

Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 22. do 30. aprila je bilo v dravski banovini 3 primerov škrlatinke...

Za mrtvega proglašen. Okrožno sodišče v Celju je uvedlo postopanje, da se proglaši za mrtvega Franc Šmonkar...

Zamenjava bankovcev po 100 in 1000 Din. Poročali smo že, da bodo dinarski kronski bankovci po 100 Din...

Sedaj na pomlad v Rogaško Slatino zdravilišče želodca, črev, žolčneke kamna itd. Tu najdejo bolni svoje zdravje...

Nov vozni red. Potujoče občinstvo opozarjamo, da stopi o polnoči od 14. do 15. maja v veljavno nov vozni red...

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno stalno vreme. Včeraj so bile lokalne nevihte v Ljubljani...

Vpričo neveste in njenih staršev se je ustrelil. Včeraj se je ustrelil v Beogradu v pričo svoje neveste Julijane Radovanovičeve...

Samomor mlade služkinje. V Vlaški ulici v Zagrebu se je včeraj s plinom zastrupila 23letna služkinja Anka Povrženec...

Krvoločni oče. Pred sodiščem v Bihaču se je predelal neznanec proti Fejru Hasanbašiću iz Todorova, ki je leta 1931. svojo 15letno hčerko Ratidžo z nožem sunil med rebra...

Katja Dejanovič obsojena na pet let ječe. Včeraj zjutraj je bil v Novem Sadu zaključen proces proti Katji Dejanovičevi bivši železniški blaginčarki...

Vročina in žela hodita roko v roki. Proti prvi ni pomoči, če je pa z lahka odkrižate, če popijete kozarec rogaške slatine Rogaška slatina je užitek in zdravilo obnemem.

Iz Ljubljane. Čekiški pokloni fotografiji in Hrvatje na mednarodni fotografski razstavi. Kakor smo že pisali, se udeležijo čekiški pokloni fotografiji...

Volitve v novo upravo lekarniške zbornice. Po uredbi o lekarniški zbornici je kasacijski sodnik Kurtović, ki vodi volitve v zbornico, sprejel kot pravilno za vsa država listo lekarnarjev v Vel. Bečkereku...

Drugi kongres slovenskih stenografov. V juliju bo v Pragi II kongres slovenskih stenografov. Med kongresom od 4. do 8. julija bodo obravnavali stenografi iz vseh slovenskih držav vprašanje stenografskih sistemov...

Službenega lista. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 38 z dne 12. maja objavlja razglas banske uprave o razpisu volitev občinskih odborov za občine Dobrova, Ig, Kostonjica, Kropana, Log, Loznica, Lukovica, Mislinja, Nevljice, Osviče, Podčetrtek, Preserje, Ribno, Sedlarjevo, Sv. Lovčenc, St. Jernej, Škocijan in Smarje.

Opozarjamo na današnji prostovolni materinski dne Kola jugoslovenskih sest. ki bo ob 20. uri v veliki unioidski dvorani. Spored akademije izvajajo: sopranistka gospa Marček-Olup Mara, operni tenor gospod Stefan Marček, Slovenski vokalni kvintet, ženski zbor Glasbene Matice ljubljanske pod vodstvom prof. g. Karla Jeraja...

Umrli so v Ljubljani od 4. do 10. t. m. Terpin Karolina, 67 let, vd. Lavrič, roj. Stoleker, vdova strojevodje dr. žel., Žitnikova ul. 20; Slajpah Alojzij, 77 let, zasebnik, Dalmatinova ul. 5; Jakopin Jakob, 67 let, Galjevača 68; Jalen Terezija, 87 let, bivša kuharica, Vidovdanska c. 9; Jeločnik Bernard, 55 let, kapetan bojnega broda v pokoj, Marmontova ulica 23...

Danes kriminalni film naših dni IŠČEJO SE PLESALKE ZA AMERIKO. Najnapetije in sedanjosti. Film senzacionalne vsebine. ZVOČNI KINO DVOR. Predstave ob 4., 7. in 9. uri zvečer. Cene Din 4.50, 6.50.

Včerajšnji izlet Obrtniškega društva v glavnicco je prav dobro uspel, saj se ga je udeležilo pod vodstvom društvenega blaginjaka, občinskega svetnika g. Miroslava Urbasa blizu 70 članov, ki smo med njimi opazili tudi predsednika Okrožnega odbora g. Filipa Pristova s soprogo in tajnikom g. Šubičem Med obiskovalci je bilo seveda tudi več dam, a vsi so se nadvse pohvalno razili o vzornem redu in najlepši snagi po vseh velikih prostorih glavnicke, da je lahko vsak ljubljaničan preverjen, da iz glavnicke dobivamo le popolnoma zdravo, snažno meso. Goste je sprejel ravnatelj g. Ivan Pestotnik, ki jih je tudi vodil po vseh prostorih a svojim namestnikom g. dr. Kunzem Obja strokovnjaka sta udeležencem podrobno razložila vse najmodernejše naradne priprave in postopke naše vlika glavnicke, da sta si v resnici zaslužila zahvalo, ki je jima je v lepem govoru izrekel g. Urbas...

Smrad iz Ljubljane smo že lani nadvse svečano in tudi oficijelno za večno pokopali, a ta smrdujiva pošast je s pomladjo spet vstala od mrtvih in je legla na Ljubljano doli od Poljanskega mostu pa do družilive z Gruberjevim kanalom tudi tja bez Kodeljevo. Selo in Moste. Čez most na Ko deljevem omedlevalo, čeprav si tiše nosove, zato se pa bojimo, da se v naše zdravo mesto ne naselijo nevarne epidemije. Najstane, kolikor hoče, vendar morajo oblasti preprečiti katastrofo, ki preti zdravi Ljubljani, da ne bomo zvonili po toči...

Zadnji dve predstavi burke-satire Vražji Radic v Sentiakobkem gledališču Drevi in jutri se igra zadnjič v sezoni iz vrstna burka Vražji Radic ali bolje rečeno komedija o uradniškem avanzanju, ki je imela vsled svoje silno humorne vsebine sijajen uspeh. Res je tale doživljaj davčnega revidenta Rudolfa Pimpfingera aktualen še danes. Kot v prejšnjih časih, vlada tudi sedaj le protekcija, brez katere se nikamor ne pride. To in še mnogo drugega tvori vsebino te veljavne burke-satire. Oglejte si ti dve predstavi. Polez smeha bodo našli v njih mnogo mnogo resnice. Vstopnice se dobijo do 12. in od 15. do 17. pri blaginji v nadstropju Mestnega doma.

Predavanje o Radionu. Gotovo vse gospodinjice so že čule o Radionu, mnoge ga stalno rabijo, a malo jih je, ki popolnoma poznajo vse njegove odlike in predavanjih, ki se vrše te dni v kinu Ideal, se nudi vsem cenj. gospodinjicam prihranka, da se na ugoden in zanimiv način seznanijo s tem samodelujočim praktičnim sredstvom. Na teh predavanjih se polnač, kaj je Radion in kako se z njim pravilno pere. Demonstriralo se bo poskusno pranje z Radionom, za zabavo bodo skrbeli razni filmi kulturne in salitve vsebine. Vabimo vse cenj. gospodinjice, da se blagovoljivo udeležijo tega zanimivega predavanja. Vstop je prost. Prostorji se na željo rezervirajo dopolnje pri blaginji. Začetek predavanja popoldne ob 14. zvečer točno ob 20. uri.

Sreska organizacija JNS za mesto Ljubljana sklicuje drevi ob pol 19. uri sestanke vseh odbornikov ljubljanskih okrajnih organizacij JNS v veliki dvorani Kazine. Poročal bo ljubljanski poslanec g. minister dr. Albert Kramer o aktualnih političnih vprašanjih. Udeležba za vse odbornike obvezna Sreski odbor JNS

Izletniki »Krke« v Zupanovo jarno pozor! Odhod vlaka ob 7.25 in ne ob 9.26, kakor včeraj pomotoma objavljeno.

DO PETKA svečer oddane obleke v kemično čiščenje, pliširanje, barvanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do binkošti tovarna JOS. REICH

Arjev valček je vesela opereta, ki jo predvaja danes ob pol 8. ZKD v Elitnam kinu Matici. Opereta je polna veselih dogodkov, vesele godbe in petja. Martha Eggerth poje v tem filmu par lahkih popevk medtem ko glavni komik Szokke Szakall skrbi, da publika ne pride iz smeha. Tudi Faul Hörbiger nam pokaže, kako zna zabavati gledalce.

Veliko gasilsko slanje v Kranju Slovesna blagoslovitev Magirus kestve z novo motorno brizgalno

Kranj, 11. maja. Včeraj je bil Kranj zopet pozorišče lepe in pomembne gasilske slavnosti. Domača prostovoljna gasilska četa je s slovesno blagoslovitvijo uvedla pred dnevi nabavljeno najmodernejše opremljeno Magirus avto-letstvo za visoke zgradbe obnemem z novo motorno brizgalno. Kranj se je odel v praznično oblečilo in raz vse postojip vjrahce so trobojnice so dokazovale, kako je pri meščanstvu priljubljeno naše gasilstvo. Krasno vreme pa je praznično razpoložje še dvignilo. Ze vse dopoldan so prihajale v mesto močne delegacije gasilcev iz vse Gorenjske. Kmalu po 14. uri so se pričele v prostornem parku prestolonaslednika Petra pred Narodnim domom zbirati množice sveta in ogledovati novo avto-letstvo. Vedno več gasilcev je prihajalo, da se tu zberu in formirajo. Medtem pa so se v stebrišču mestne hiše na Glavnem trgu, kjer so se vršile glavne svečanosti, zbrali mestni odličniki in dame s sreskim načelnikom dr. Ogrincom in predsednikom mestne občine g. Pircem na čelu. Počasi se je napolnil Glavni trg zavednega občinstva.

Točno ob 15. uri so prikorakale na trg s kranjsko godbo na čelu strunne čete gasilcev. Starešina GZKJ g. Josip Turk je pozdravil okrog 700 zbranih gasilcev. Par minut po 15. se je pripeljal stolni kanonik dr. Mihael Opeka v zastopstvu škofa dr. Rožmana, kmalu za njim pa pokrovitelj slavlja ban dravske banovine dr. Marušič. G. banu je po pozdravu z odličniki izrekel pri srčno dobrodošlico ljubki fantek Razpotnikov Tonček in mu izročil spominski album s kito cvetja. V tem se je pripeljala tudi kumica ga. A. Andrašičeva. Slavje je otvoril neumorni in gotovo za to dragoceno pridobitev najbolj zaslužni gostitelj domače čete g. Mayr Ricci, ki je na kratko označil velik pomen Gasilskega slavlja, ko domača četa zamenjuje nad 40 let rabljeno letstvo z najmodernejšo avto-letstvo. Nato je pozdravil pokrovitelja g. bana, g. stolnega kanonika, kumico go. Angelo Andrašičeva, prečital oprostilno brzojavko g. ministra dr.

Radioprogram

Nedelja, 13. maja. 8.15: Poročila 8.30: Telovadba (Pustišek Ivko). 9.00: Versko predavanje (dr. Guido Rant) 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. 9.45: Plošče. 10.00: Trbovčje (L. Mrzel) 10.30: Vokalni solistični koncert Julija Betetta s spremljevanjem Radijskega orkestra. 11.15: Slovenska glasba, Radijski orkester 12.00: Cas, odlomki Smetanove opere »Prodana nevesta« v reproduc. izvedbi članov Nar. divadla iz Prage. 16.00: O govorejci (inž. Wenko Boris). 16.30: Ljudska igra: »Reka« (Halbe), dramatski odsek »Sloge« 17.30: Judenburg II. (Ravljien Davorin). 20.00: Koncert pevskega društva »Tabore. 20.45: Radijski orkester 22.00: Cas, poročila 22.20: Reproduc. plesna glasba.

Ponedeljek, 14. maja. 12.15: Reproduc. bolgarska glasba. 12.45: Poročila 12.00: Cas, pesmi iz dalje Španije (plošče). 18.00: Gospodinjiska ura: Gardnerova praktične gospodinjice (g. Skalický) 18.30: Rudniške katastrofe (Rudolf Kresal). 19.00: Radijski orkester. 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) 20.00: Prenos opere iz Zagreba.

Torek, 15. maja. 11.00: Solska ura: O aeroplanih in zračnem prometu (Svetozar Hribar). 12.15: Orkester balalajk in mandolin v reproduc. glasbi 12.45: Poročila 13.00: Cas, Slovenske narodne v reproduc. glasbi. 18.00: Otroški koticček (Manca Komanova). 18.30: Predavanje odbora za zaščito mesta pred nevarnostjo napadov iz zraka 19.00: Vodilni možje čehoslov. Sokola (Poharc Janez). 19.30: Naša ameriška emigracija (Tone Seliskar). 20.00: Glasbeno predavanje: Stališče skladatelja Smetane (prof. Marjan Lipovšek). 20.30: Češka glasba: 1. Radijski orkester. 2. Vokalni solo gđe. Vide Rudolf. 22.10: Cas, poročila 22.30: Angeške plošče.

Sreda, 16. maja. 12.15: Slavni operni pevci v reproduc. glasbi. 12.45: Poročila. 13.00: Cas, reproduc. glasbene slike. 18.00: Predavanje odbora za zaščito mesta pred nevarnostjo napadov iz zraka. 18.30: O verstvih (Franc Terseglav). 19.00: Radijski orkester. 19.30: Hrvatska književnost (g. Podbevšek). 20.00: Prenos iz ljubljanske onere v odmoru čas, poročila.

Četrtek, 17. maja. 12.15: Reproduc. odlomki iz zvočnih filmov. 12.45: Poročila. 13.00: Cas, Beethovenove kompozicije (plošče). 18.00: O človeku (dr. Božo Škerlj). 18.30: Srbohrvaščina (dr. Rupal Mirko). 19.00: Plošče po željah. 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 20.00: Prenos iz Beograda 22.00: Cas, poročila. 22.20: Harmonika in citre v reproduc. glasbi.

Petek, 18. maja. 11.00: Solska ura: Naši narodni pregovori (Vojko Jagodič). 12.15: Reproduc. jugoslov. narouna glasba 12.45: Poročila. 13.00: Č. s. Poljski kompozisti v reproduc. glasbi 18.00: Radijski orkester. 18.30: Izlet za nedeljo (Viktor Pirnat) 19.00: Francoščina (prof. Prezelj). 19.30: Narodna odbrana. 20.00: Koncert avstrijskih modernih skladateljev. Izvajata dr. Švara (klavir) in g. Janko (baritonist). 21.00: Radijski orkester. vmes harmonika solo.

bavati gledalce. Vstopnina 250, 450 650 Din. Komur je do par ur smeha, naj ne zamuti tega filma. —lj »Kresni večer na ljubljanskem gradu. Veselina prireditelj »Rdečega križa« na korist požarne potrebni, Miklošičeva cesta 22, kakor je bilo prvotno določeno in v »Našem Glasu« že objavljeno, temveč v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev (OUZD), Miklošičeva cesta 20. —lj V spomin na blagopojnega Bertla Jurga je licejski učiteljski zbor poklonil mestnemu načelstvu Din 365 za brezposelne. —lj Obleke kemično čišči Simenc, Koldvorska 8.

Gospodinjiska šola v Domžalah

Donžala, 11. maja. Letos je naša gospodinjiska nadaljevalna šola zaključila a popolnim in vsestranskim zadovoljivim uspehom. Pouk se je vršil tedensko dvakrat, teoretično in praktično. Vpisalo se je 14 gojank, ki so ob večernih urah zelo redno obiskovale šolo in z velikim zanimanjem sledile pouku, dasi so nekatere ves dan zaposlene v tovarni.

Izdatki za šolo so povprečno 120 Din za obenko. Občina je skrbela za karjavo in razsvetlavo in je poklonila 900 Din podporo. Kuhinja in obednica je nudilo gojnkam tukajšnje sokojske družstvo. Glavni namen te šole ni vzgojiti kuharice. Namen je višji, namreč vzgojiti dobre, skrbne, varčne, zavedne gospodinjice in matere in prave Jugoslovenke v njihovom po-nemšem delokrogu. Takih gospodinjic potrebuje naša domovina, ona hoče žen, ki bodo vzgojile krepak, čvrst rod, vdan z dušo in telesom državi in ljubljenuemu kralju. Vodila je šolo gđe. Olga Pleveljeva, učiteljica tukajšnje osnovne šole. Priznana in preizkušena je privedla ta pouk na višek in vsestransko priznanje. Ročna dela je poučevala ga. M. Svobljakova.

Preteko srado 2. t. m. je gđe. voditeljica z gojenkami priredila intimno poskusno večerjo v sokojski obednici in so se vabilu odzvali vsi povabljeni gostje. Stregle so gojenke. Razvilo se je prav pristočno razpoložje, kateremu je mnogo pripomogel sekretar tukajšnjega pevskega društva, čvrsti nacionalni fantje domžalski. Tako je le prehitro prišla ura ločitve. Naj bo na tem mestu izrečena srčna zahvala gđe. Pleveljevi za ves trud in viden uspeh!

Iz Hrastnika

Proslava materinskega dne. Sokolsko društvo priredi v nedeljo 13. t. m. ob 11. uri dopolnje v Sokolskem domu mladinsko uro v proslavo materinskega dne. Na sporedu je predvajanje književne in zabavnega filma, recitacije in deklaracije malčkov ter enodejanka, ki jo nastudirala s sokolsko deco s. Paternostrova. Tako boe hrastniški Sokol dostojno proslaviti materinski dan ter vabi vse prebivalstvo, zlasti pa matere, da se udeleže prireditve v čim večjem številu.

Ali si že član Vodnikov družbe

Japoncem je domovina pretesna

Kar poje človek pri nas v enem dnevu, bi zadostovalo Japoncu najmanj za teden dni

Kamorkoli greš na obali Tihega oceana, povsod najdeš Japonce. Visoko na severu na otoku Sahalinu spuščajo japonski ribiči svoje mreže v morje. V Mandžuriji so posekali že ogromne gozdove in uredili sojne plantaže. O Koreji sploh ni treba govoriti. Japonci so tudi na Kitajskem, daleč tja proti zapadu, koncesije imajo v vseh velikih kitajskih mestih. So v holandskem Macau, v holandski, francoski in angleški Indiji, na Sumatri, Javi, Bornu ter drugih otokih Polinezije in Melanezije. Na Japonce naletimo v Avstraliji, na Filipinih ter v anglosaški in latinski Ameriki. Japonska emigracija šteje več milijonov pripadnikov.

Cisto na vzhodu Azije je v oceanu blizu obale nekaj večjih in mnogo manjših otokov. To je Japonska, Dai Nippon kakor pravijo sami Japonci. Japonci Dai Nippon, kakor kitajski Čipenkuo, pomeni zemlja, kjer vzhaja sonce. Podnebje otokov je zelo zdravo, zemlja rodovitna, morje in reke polne rib. Gore so bogate na rudah, toda na teh otokih živi zdaj nad 70.000.000 ljudi. Niti zemlja, niti to, kar nudi poleg nje prehrano, Japoncem ne zadostuje.

Japonci izvirajo iz dveh vej mongolskega plemena, iz burjatske in mandžurske. To je nekaj čudnega, kajti na azijskem kontinentu se Mandžurci z redkimi izjemami ne mešajo z ostalimi Mongoli. Na japonskih otokih je pa nastal s tem mešanjem eden najbolj žilavih narodov sveta. Na svojih otokih je živelo to mongolsko pleme brez stikov z zunanjim svetom in z notranjostjo Azije do začetka 19. stoletja. Šele leta 1868 je odprl mikado Mutsuhito japonska pristanišča tujcem. V začetku 20. stoletja so bili otoki Japoncem že pretesni. Takrat je bilo Japoncev nad 40.000.000 in vsako leto se je pomnožilo njih število za 600.000. Zasedli so Korejo in takrat se je začelo tudi njihovo izseljevanje. Svetovna vojna jim je prinesla nemške mandate: Kiaučau na Kitajskem ter otoka Marianne in Pelew. Takrat so zaman špekulirali na Vladivostok, iz katerega jih je po nagli organizaciji vzhodne rdeče armade izrinil Blücher. Leta 1927 je bilo Japoncev že v sami Japonski 59.000.000. Začeli so novo vojno s Kitajsko in zasedli so Mandžurijo. Kakor si niso takoj prisvojili Koreje, tako so se tudi v Man-

žuriji začasno zadovoljili s tem, da so ji priborili »samostojnost«. Do tu jih je gnala preobljudenost. Kar je sledilo, je pa že fašistični imperijalizem. Mandžurija bi namreč lahko sprejemala skozi 20 let vse Japonce, kar jih je doma preveč. Fašisti okrog generala Arakija so krivi, da je japonska armada zasedla tudi Džehol, Lvan in Šahar.

Na kongresu komunistične stranke v Moskvi je jasno spregovoril o ekspanzivnosti Japoncev Kaganovič. Dejal je, da je Japonska prva in zaenkrat edina država, ki je poskusila odpraviti gospodarsko krizo z vojno. Ta razlaga velja pa samo deloma. O preobljudenosti Japonske smo že govorili. Prvotno je bila to poljedelska država. Japonsko poljedelstvo je na visoki stopnji. Nekaj angleški novinar je napisal, da moramo govoriti o vojni mesa proti rižu, če govorimo o Japoncih. S tem je hotel naglasiti nizek življenjski standard na Japonskem. Nikjer na svetu razen Kitajske ne žive ljudje tako slabo, kakor na Japonskem. Kar poje pri nas človek v enem dnevu, bi zadostovalo Japoncu najmanj za teden dni. Japonci poljedelci tudi nimajo gruntov v našem pomenu besede. Zemljiška posest se je tam povsem razdrobila. Živinoreja se ne izplača, ker ni mogoče spraviti v denar mesa po primernih cenah, kajti ljudje raje jedo ribe, ki so mnogo cenejše.

Zelo hitro se je razvila na Japonskem industrija, zlasti svilarstvo. Japonski izvoz svilne pomeni vedno večjo nevarnost za industrijo svil v Franciji, Italiji, Ameriki in na Kitajskem. Japonska industrija vseh panog je postala strašno nasprotnik industrij vseh držav. Njeno konkurenco čutimo tudi že pri nas. Cene japonskih izdelkov so neverjetno nizke že pri proizvodnji. Dnevna mezda japonskega delavca znaša pri 14 do 18 urah dela 5—6 Din po kupni moči. Če se plača japonsko blago s tujo valuto, se poceni zaradi nizkega tečaja jene. Kam gre ogromen dobiček? Leta 1927 je požrla četrtno dohodkov v državnem proračunu armada. Letos bo pa požrla armada skoraj polovico vseh državnih dohodkov. Takega militarizma svet menda še ni videl, vsaj v novejšem času ne.

O japonski armadi in duhu, ki vlada v nji, pa prihodnjič.

Francoski general Petin,

Ki je bil določen, da naveže stike s predstavniki poljske armade

Berač morilec

V Kerbenecu blizu Lorineta v Franciji, kjer ima 23-letni M. Henriot farmo za srebrne lisice, je bil odkrit v sredo grozen umor. Henriot se je vrnil iz lova in našel doma svojo 19-letno ženo smrtno ranjeno. Imela je pet ran, dve na glavi, tri pa na telesu. Kroglice so bile izstreljene iz karabinke in morilec je bil berač ali postopač, ki ga je mlada žena odklonila. Ranjenka je umrla, še predno je prispel telefonično poklicani zdravnik. Mož je hotel telefonirati po zdravnika in obvestiti policijo, pa je bil telefon pokvarjen in zato je odšel v sosedno hišo, od koder je obvestil o zločinu policijo. O morilcu pa ni bilo duha ne sluha.

Mlada zakonca sta živela v Kerbenecu šele 14 dni. Henriot je sin državnega tožilca v Lorinetu, njegova žena je bila pa sestrična poslanca Henriota, ki je igral v parlamentu vidno vlogo pri odkritju škandala Staviskega.

Šunka za vzorno zakonsko življenje

Lep star običaj se je ohranil v Angliji, kjer vzpodbujajo zakonca, da žive složno, da se ne prepirajo, da se medsebojno ne sumničijo, zlasti pa, da se ne pretepaajo. Ceremonija pod imenom »drumow flitch« je prastara navada iz časov, ko še ni bilo ločitve, ko neveste in ženini še niso govorili, da se vzamejo, obenem pa že odpirali vrat k ločitvi, če bi bil zakon nesrečen. Ta angleški običaj je združen z ustanovitvijo slavnostnega sodnega dvora, pred katerega morajo stopiti zakonci, ki hočejo biti nagrajeni za vzorno zakonsko življenje s šunko. Podvrčni se morajo strogemu zaslišanju. Priznati morajo, da jim ni žal, da so stopili v zakonski jarem, in dokazati, da so živeli celo leto složno, in ni bilo med njimi niti najmanjšega »repira«.

Če je vse v redu, jim izroči predsed-

nik sodnega dvora s pisanimi trakovi prevezano šunko in vse mesto slavi srečne zakonce. Žal se je pa ta običaj v mnogih mestih že opustil, ker je prihajalo premalo zakoncev pred sodišče po nagrado za vzorno zakonsko življenje. Mislili bi o nas, so govorili zakonci, da smo taki reveži, da brez njihove šunke ne moremo živeti. Neka prepirljiva žena je dejala možu: — Saj lahko sama kupiva šunko, mar ne? — Da, toda ti kupuješ marsikaj, česar ne potrebuješ, — je odgovoril mož in že sta si bila v laseh. Tako sta se morala za šunko obrisati pod nosom.

Razdelitev časa

Naša razdelitev časa izvira iz časov starih Babiloncev. In priznati je treba, da je zelo dobra, sicer bi jo bili že davno nadomestili z novo. Matematični razlogi so dali stari Babiloncev povod, da so se odločili za dvanajstico. 12 se da deliti z 2, 3, 4 in 6. Dvanajstica, ki se je tako dobro obnesla pri razdelitvi časa, je bila sprejeta tudi pri meri in vagi. Angleži še vedno merijo na palce in čevlje, tehtajo na unče in funte, pa tudi denar štejejo na pence in funte. Sicer so vsi narodi že davno uvedli metrično mero in vago, za razdelitev časa, pa naj gre za ure ali mesece, pa še niso našli manj metričnega izraza in ga najbrž še ne bodo tako kmalu našli.

O genialnosti starih Babiloncev pričča končno tudi to, da imamo od njih tudi naš denarni sistem. Dočim pa razdelitev časa zaenkrat še popolnoma ustreza našim zahtevam in bomo še dolgo zadovoljni z njo, se o izpremembi finančnega sistema že zdaj resno razmišlja. kakor se je nekdo o izpremembi mere in vage. Upajmo, da se bo sedanji denarni sistem v doglednem času umaknil boljšeemu. Potrebo po tej izpremembi čutimo od dne do dne bolj in gotovo bi jo že imeli, če bi ne bil človek po svoji naravi tako konservativen.

Svoje ljubčke je hujskala

Cuden sport je gojila 24-letna Američanka Maud Diverjeva. Imela je vedno po dva oboževalca in čez nekaj časa ju je tako nahujkala, da sta si pošteno skočila v lase. Prvi primer, o katerem je bila obveščena policija, je bil oni trgovca Taksteta in nekega farmarja. V dvoboju ali spopadu sta streljala drug na drugega in oba sta obležala mrtva. V trgovčevem žepu je našla policija pisno s podpisom neke gospe Patorelli. Zaman je policija iskala gospo s tem imenom. Kmalu je pa policija zvedela za drug tak primer. Vrtar nekega hotela in neki trgovski uslužbenec sta se srečala v nočnem lokalu v Chicagu in že sta počila dva strela. K sreči sta bila oba samo ranjena in ko so ju v bolnici zaslili, sta izpovedala, da je oba

nahujkala neka gospa Patorelli. Podrobnosti jima niso bile znane, vedela nista niti, kje stanuje, pač sta jo po točno opisala.

Policija je objavila opis neznane dame in tedaj se je prigrabil neki zdravnik, češ, da je v njegovem sanatoriju zaposlena strežnica, ki bo nemara prava. Policisti so prišli v sanatorij in čim jih je strežnica zagledala, je začela besneti. Ko se je pomirila, je priznala, da ni nahujkala samo omenjenih štirih oboževalcev, temveč da ima na vesti še šest drugih svojih kavalirjev. Štirje so obležali takoj mrtvi, dva sta se pa zastrupila. Maud Diverjeva je duševno bolna, pa je vendar imela tako velik vpliv na moške, da so se zaradi nje streljali.

Ibn Saudova zmaga

Vojna v Arabiji še ni končana. Fejsalova armada ni počakala Fejsalovega prihoda v Hodeido, temveč se je umaknila proti Sani, 10.000 pripadnikov raznih plemen je prišlo v Mekko in se pridružilo Ibn Saudovi armadi. Neždanska plemena podpirajo Ibn Sauda in del njegove vojske je skoraj izključno sestavljen iz neždanskih čet, s Fejsalom pa grede pripadniki plemen Hedžasa, Tehami in Asircev.

Kralj Ibn Saud

Napad Ibn Saudovih čet pod vodstvom emira Fejsala na utrjeno mesto Džebaharaz je v polnem razmahu. Jemenci so se utrdili v gorah k obupnemu odporu. Džebaharaz je približno sredi poti med mestoma Menaka in Sana. Ibn Saudove čete poročajo, da se jim je posrečilo znova zavzeti mesto Lohaje, ki so ga morali po napadu Jemencev izprazniti. V sredo je prišlo blizu Džedahada do krvave bitke, v kateri je padlo 2000 vojakov. Ibn Saudove čete so napadle bežeče Jemence, ki so se jim postavili v bran, pa so bili v krvavi bitki poraženi. Prestolonaslednik Saudove države Fejsal vodi svoje čete h glavnemu mestu Sana in upa, da ga bo kmalu zasedel. Jemenski imam je izjavil, da se odpove prestolu.

Rumunski polkovnik Precup,

pilot letala, ki je prepejalo rumunskega kralja Karola od meje do Bukarešte, je bil degradiran in obsojen na 10 let ječe, ker je zasnoval zaroto proti kralju in državi

200 neznanih otokov

V New Yorku so sestavili s podporo Hydrographic Office zanimivo znanstveno ekspedicio, ki ima na razpolago moderno opremljene ladje in letala, določena za iskanje neznanih otokov v Tihem oceanu. Zadnjič so Tih ocean temeljito preiskali pred 50 leti, ko je financiral ekspedicio monaški princ. Takrat so odkrili že nekaj novih otokov in v znanstvenih krogih je začelo prevladovati prepričanje, da je v morjih še okrog 200 otokov, za katere civilizirani svet še ne ve. Do tega prepričanja so prišli raziskovalci zato, ker vozijo moderni parniki samo po določenih pogah, ogromni deli morij pa nimajo nobenega prometa.

V prejšnjih časih so plule po morju samo jadrnice, ki so po viharjih tednih ali pa po tednih brez vetra dosegle svoj cilj šele po dolgih ovinkih. Morje jih je često zaneslo v neznane kraje, k neznanim otokom, ne da bi mogli kapitanji točno zabeležiti njihovo lego. Zato pričakuje ameriška ekspedicio mnogo od temeljitega raziskovanja Tihega oceana. Američani so prepričani, da bodo odkrili nove otoke s prebivalstvom, ki še ni prišlo v stik s civilizacijo.

Pri vojakih.

Castnik v jahalnici: — Ti se ne boš nikoli naučil jahati. Stopi s konja in pogled, kako nerodno sediš na njem.

Vse motri Vaše zobe. Samo negovani zobje izpopolnijo Vašo zunanost. Odol je zaradi tega važno kozmetično sredstvo. Z njim se pridobi, če se stalno uporablja, lepo in zdravo zobovje. Odol pa premore še več: Učinkuje antiseptično.

ODOL

ne neguje samo, marveč tudi varuje Vaše zobe. — Odol se da uporabljati zelo varčno.

Sadovi dela žuljavih rok

Kako marljivi in podjetni delavci kultivirajo zemljo in odpravljajo stanovanjsko krizo.

Jesenice, 11. maja. S komasacijo občin je bilo jeseni priključeno jeseniški občini naselje Podmežaklja, ki jo loči od ostalega dela občine ravno reka Sava, ki pa je bilo poprej v sestavu občine Gorje, kamor je dve uri hoda. Po tipično delavsko naselje ki je zraslo v zadnjih letih, se danes nima primerne imena in ga nazivljejo na vse mogoče načine kot Pod Mežaklja, Podmožaklja, deloma pa tudi Trpniška vas, Žuljeva vas, nekateri pa celo Sibirija. Skozi to dolgo naselje vodi zasavska cesta, ki jo je občina imenovala Jadranska cesta in bi se sedaj lahko imenovala Jeseniške Jadranske ceste. Zal pa še danes nihče ne ve, ali je ta dolga vas sestavni del jeseniškega mesta ali sama jeseniške občine. Naj bo že tako ali tako, najbolj primerno ime za ta kraj bi bilo Zasavje, ki je najbolj enostavno in za okoliš najbolj primerno.

Tu v tem delu industrijskega revirja, je bila pred leti dolga gmajna, kamor je redko kdo zašel. Tu so imeli kmetje z Dobrove svoje gozdne parcele, ki so jih prodali, kupci so gozdove izsekali in nastala je puštinja, polna skal, štorov in korenin. Pred 7 ali 8 leti, ko je gospodarila v revirju huda stanovanjska kriza, je ob tej hosti prvi postavil malo hišico tovarniški delavec Barenik Anton. Marsikdo je mislil, da mož nori, ko si je v tej divji samoti postavil streho nad glavo in marsikatera žena je rekla, da bi si tu ne upala stanovati, četuti bi ji kdo dobro plačal za to. Pa minula so hitro tista leta, ko je pritisnala stanovanjska kriza, ki

so ji delavci s svojo marljivostjo in podjetnostjo zavili vrat.

To ozemlje, ki je bilo skalovito morda še bolj kot je v Hercegovini in Liki, je danes po večini lepo obdelano in posejano z lepimi, belimi stanovanjskimi hišicami, v katerih so sveta, zdrava in prostorna stanovanja. Na tleh je sedaj okoli 50, pa rasto iz tal še vedno nove, ali pa se za nekatero že pripravljajo stavbni prostor in dovažajo stavbni material.

V zadnjih tednih pa je v gozdovih, kar jih je v ravnini za Savo še ostalo — zopet zapela sekira. Posekal se je zopet lep smrekov in bukov gozd, na katerega ozemlju bo v doglednem času zrasla cela vas. Svet se bo razdelil na 30 do 35 stavbišč, ki jih bodo pokupili za primerno ceno tovarniški delavci, ki bodo gradili na njem hiše. Tudi to zemljišče ima polno skal, korenin, štorov, kotanj in izboklin, toda tudi tu bodo v nekaj letih lepo obdelani vrvtovi, zgrajeni lepi delavski domovi, urejena dobra pota, napeljan vodovod in elektrika. Kjer pa biva veliko število delavstva, tja se priseli navadno tudi kmalu trgovina in obrt, ki v takem odročnem kraju več ali manj uspeva. Tu posluje že trgovina, nekaj krojačev in šivilj, v kratkem pa se bo odprla že tudi gostilna. Nujno potrebna pa je v tej razširitev ceste, ki je tako ozka, da se dva vozova pri srečanju le težko prerineja naprej. Razširitev ceste in naprav prepotrebnega mostu, ki bi na spodnjem koncu naselja spajal oba bregova, bi bila za bodočo veliko zasavsko vas velikega pomena.

Iz Novega mesta

— Prvi nastop sokolske čete v Kartaljevem, ki se je vršil na praznik, je doživel prav lep uspeh. Prvega nastopa se je udeležilo tudi novomeško društvo z brati in sestrami ter deco, ki je s svojim nastopom dala nekaj vzgledov in novega »lana kartaljevskim bratom in sestram. Ali tudi domačini so pokazali krasen uspeh neumornega delovanja. Predvsem je pohvaliti deco, ki je svoje vaje ob spremljevanju petja brezhibno izvedla. Poudariti pa je treba tudi njihovo veliko navdušenost, ki se je pokazala ob vsakem gib. Izleta v Kartaljevo pa se je udeležilo tudi naše mnogobrojno sokolsko občinstvo, ki je napolnilo vse prostore pri g. Zagarju, kjer se je vršil tudi nastop. Telovadišče samo je bilo seveda na hitro roko izbrano, zato se je poznalo pri nekaterih vajah, da ovira neraven in valoviti teren pravilno izvajanje vaj. Po telovadbi je imel društveni starosta M. Marinko krasen nagovor na zbrano sokolstvo, v katerem je poudarjal, da bo novomeška župa gledala kot mati na svoje čete, ki se vedno bolj množijo. V imenu karteljske čete pa se je toplo zahvalil za pozdrav br. Zagar. Mladi sokolski četi, ki je v začetku pokazala toliko uspeha, je le čestitati.

— Nastop novomeških škrljančkov, ki se je vršil v sredo zvečer in v četrtek popoldne, je bil slabo obiskan, kar pričča, koliko da naše meščanstvo na delo, ki tako rekoč prezentira in budi k življenju ostale pudevlske mladinske zbornice. Zelo slabo je bila obiskana prireditev sokolske čete iz Prečne v terek zvečer v Sokolskem domu.

— Čudno součustvovanje. Te dni te hodila po mestu ženska, ki je peljala s seboj voziček, na njem pa vse svoje premoženje — nekaj odej, nekaj obleke in culo, v kateri je bilo nekaj suhega kruha. Na vozičku so žalostno gledali v svet trije otročki, mati pa je prosjčila od hiše do hiše. Ali hodila je in prosila — a večinoma so jo odslavili in to celo taki, ki žrtvujejo ob slavnih krokanjih toliko, da bi se taka podružnica lahko prevzela ves teden. Kadar pa pridejo v mesto ogrski cigani s svo-

jimi medvedi, ki jih neusmiljeno mučijo, pri tem pa služijo na nezasluzen način denar ter lenuharijo po svetu, tem pa mečejo ljudje skozi okna dinarje. Kes čudno pojmovanje socialnosti.

Iz Trebnjega

— Otvoritev nove ceste. Sosednja velikaška občina je pod predsedstvom Alojzija Saje dogradila te dni v idilicnem čatežkem kotičku novo cesto, odnosno je že na obstoječi cesti Mala Lokcačaž preložila velik klanc in ga v lepi črti izpeljala do pod Čateža. Svečana otvoritev te ceste bo ob navzočnosti ban. dravske banovine g. dr. Marušiča v torek 15. t. m. ob 15. uri. Po otvoritvi odidejo gostje z banom na čelu na Čatež na našo najlepšo dolensko izletniško točko.

— Občni zbor »Kрке«. Jutri se vrši občni zbor tuksajnjega krajevnega odbora, kateremu bodo prisostvovali tudi delegati centralnega odbora in pozivamo članstvo, da se občnega zbora zanesljivo udeleži. Na dnevnem redu bodo važna poročila in sklepanje o nadaljnjem društvenem delovanju.

— Za 10 let je odstopila vas Trebnje proti letni priznamini 1 Din krajevemu odboru »Kрке« svojo parcelo ob Temenci, kjer bo stalo naše bodoče kopalnice. Za primer, da »Kрке« iz kakršnegakoli razloga likvidira, pripadejo vse naprave, zgrajene na tem prostoru tekom 10 let vsaj Trebnje.

— Čepljenje koz bo za šolski okoliš Dol. Nemška vas dne 18. t. m. ob 14. uri v šoli v Dol. Nemški vasi. Tega dne je prinesla k cepljenju vso deco, ki mora biti v letošnjem letu cepljena.

— Velika gasilska prireditev. 10. junija bo v Trebnjem delni pokrajinski zlet gasilskih enitic pod pokroviteljstvom staroste Josipa Turka iz Ljubljane. To bo največja gasilska prireditev, odnosno največja v letošnjem letu na Dolenskem.

Ponson du Terrail: Lepa židovka

Roman.

— Hiša je obkoljena.
— Kdo jo je pa obkolil?
— Oboroženi neznanci.
Filip de Blossac je zamolklo kriknil in potegnil meč iz nožnic.
Raoul je storil isto in stopil za bratrancem.

XI.

STARI ZNANCI SE SNIDEJO.

— Tristo vragov! Ti tam gori se menda dobro zabavajo, — je zarental čil mož, zavil v plašč in izprehajajoč se nestirno okrog vrat Chateau-Trompette, odkoder se je še vedno razlegala godba. — So na svetu ljudje, ki imajo srečo, zopet drugi pa samo smolo. Grof de Coarasse je dobil povabilo, naj se zabava, jaz, chevalier Clodion de Main-Hardy, pa moram čepeti pri vratih.
— Torej deliva enako usodo, prijatelj, — se je začel za njim znan glas. Chevalier se je obrnil.
— To ste vi? Chevalier de Casterac?

— V svoji lastni koži.
— In tudi vi niste bili povabljeni?
— Mislim, da si bom preskrbel vabilo, in zato sem prinesel s seboj praznično obleko, pa mi je naključje prekrizalo vse račune.
— Kaj se je pa zgodilo?
— Sem drugi bratranec barona de Borie, enega izmed občinskih svetnikov, in čim sem prispel v Bordeaux, sem hitel v palačo, da bi se mu poklonil, potem pa...
— Potem bi ga pa prosili, naj vam preskrbi vabilo?
— Da. Toda mislite si mojo smolo. Barona ni v Bordeauxu, odpeljal se je v svoje vinograde na trgatve.
— Hm, hm, — je skomignil z rame-ni chevalier Clodion de Main-Hardy.
— Ali pa veste, da je tisti bearnski plemič, ki sva se včeraj seznanila z njim, grof de Coarasse?
— Kaj je z njim?
— On je bil povabljen.
— Kaj poveste!
— Da, pred pičlo uro je odšel v palačo.
— Kdo ga je pa povabil?
— Tisti mladi Gaskonec, ki bi ga bili včeraj kmalu ubili.
— Ah! Bratranec grofa Filipa de Blossac?
— Da in isti, ki je davi z mojstrskim udarcem ubil nekega mornariškega častnika.
— Bolje bi se bila morala seznaniti z njim, — je dejal Galar. — Grof de

Coarasse je bil mnogo pametnejši od naju.
— Kaj hočeva? — je odgovoril chevalier Clodion de Main-Hardy. — Kdo je mogel to vedeti? Morda se pa na plesu ne zabavajo tako imenitno, kakor misli.
— Tudi to utegne biti res.
— Sicer nam bo pa grof Coarasse točno povedal, kako je bilo.
— In najin prijatelj guvernerjev nečak tudi.
— Kaj mislite, da je on tudi na plesu?
— Saj je guvernerjev nečak.
— Kaj mislite, da je res?
— Kako bi ne bilo res, saj mu je vendar ime Camus.
— To še ne more biti dokaz. Gaskonska ima vse polno Camusov in vsak se izdaja bodisi za nečaka ali pa za drugačnega guvernerjevega sorodnika.
— Dober večer, prijatelj, — se je začel tisti hip rezek glas od strani.
Oba sta se hkrati ozrla.
— Tristo vragov! — je vzkliknil chevalier Clodion de Main-Hardy. — Prav pravi pregovor, da če govoriš o volku, pa ti volk pride.
— Kaj je tu?
In pri tem je guvernerjev nečak, ki je bil prišel v Bordeaux, da bi se oženil z bogato in lepo dedinjo, navdušeno pozdravil Gaskonca ter jima segel v roko.
— Gotovo prihajate s plesa? — je vprašal Clodion.
— Žalobog ne.
— Kaj... Vi... Nečak tukajšnjega guvernerja?
— Ah, draga prijatelj, — je odgovoril Agenanec otožno, — če bi vidva vedela, kaj se mi je pripetilo, bi gotovo razumela, da mi ni do plesa.
— Kaj se vam je pa pripetilo?
— Moja nevesta je v smrtni nevarnosti.
— Kaj je mogoče?
— Pljučnico ima. Bolezen je prišla nenadoma. Davi so bili že tudi najboljši zdravniki obupali.
— Kaj pa zvečer?
— Hvala bogu, proti večeru se ji je obrnilo na bolje, tako, da zdaj zopet upamo, da bo bolezen srečno prestala.
— Hvala bogu!
— Samo ob sebi se razume, — je nadaljeval po kratkem molku agenski plemič mirno, — da sem se svojemu stricu guvernerju opravičil. Pripomniti moram, da je malo manjkalo, da nisem zavoljo tega današnjega plesa odpovedal. K sreči je bilo že prepozno. Vsa vabila so bila že razposlana.
Galar de Casterac in Clodion de Main-Hardy sta ga poslušala brez najmanjšega znaka smeha ali nezaupanja.
— Če pa ne greste na ples, — je de-

jal prvi, — nam vsaj povejte, kaj je vas privedlo sem?
— Isto, kar je privedlo vaju, da se namreč nekoliko osvežim na svežem zraku in si preženem iz glave mračne misli.
— Ne bom tajil, — je dejal Clodion, — da sva se nekoliko zanašala na vas.
— V čem pa?
— Da bova povabljena na ples.
— Zakaj mi pa tega preje nista povedala, draga prijatelja? Se davi bi se bilo dalo to prav lahko storiti. Zado-stovalo bi bilo, da bi napisal svojemu stricu guvernerju dve, tri besedice.
— Skoda, — je odgovoril Galar. — Ves dan sva vas zaman iskala po mestu.
— Bil sem pri svoji ubogi, bolni nevesti.
— Zvedela sva samo, da ste zajtrkovali s Coarassom v krčmi »Pri nosorog«.
— To je res.
— In v družbi Raoula de Blossac.
— Tudi to je res. In Coarasse je bil priča Raoulu de Blossac v dvoboju. Ta mladi plemič se je boril hrabro kakor razkačen tiger.
— Zakaj se je pa dvobojeval?
— Tega sam ne vem.
— Jaz tudi ne, — je pripomnil Galar. — Morda nama pove to Coarasse.
— Toda prijatelja, upam, da ne nameravata ostati tu čez noč.
— Kaj pa mislite, — se je zasmejal Clodion. — Mene na moč mika pogledati malo v vrč.
— Tudi jaz bi ne imel nič proti, — je pripomnil guvernerjev nečak, — to da v mojem položaju, saj razumete. Če bi nas kdo videl skupaj v krčmi...
— Gromska strela! — je zarohnel Galar de Casterac. Kakšne lumparije pa delajo v Bordeauxu s plemičem!
— Kaj se vam je pa pripetilo? — je vprašal Clodion.
— Mošnje z denarjem nimam več.
— Kaj poveste!
— Ukrali so mi jo... To je vsaj dober nauk. Malo prej sem se pomešal med množico, da bi si boljše ogledal iz kočij izstopajoče dame. Bolje bi bilo, če bi bil stal ob strani. K sreči v mišnji nisem imel mnogo denarja... Prav malo ga je bilo, nekaj nad dvajset pistol.
— Torej sem bil jaz srečnejši, — se je veselil Clodion. — Držal sem roko na žepu in samo tako sem obvaroval svoje tri dolarje, ki so vam odslej na razpolago.
— E! — je vzkliknil naglo guvernerjev nečak. — S tem, da je moja nevesta bolna, še ni rečeno, da moram jaz trpeti jezo. Vrag vzemi vse žeparje, raje pojdem z vami, kakor da bi hodil na ples.

Protituberkulozna razstava govori

Razstava o organizaciji borbe proti jetiki ima te dni v zvezi s protituberkuloznim kongresom še poseben pomen

Ljubljana, 12. maja. Izmed nešteti razstav, ki jih imamo priliko videti v Ljubljani, so pač najpotrebnejše zdravstvene, zlasti odkar je pogorela stalna higijenska razstava. Razstava o organizaciji borbe proti jetiki, odprta v paviljonu K na vselejmu, ima pa te dni še poseben pomen, ob protituberkuloznem kongresu. Sicer bi si jo moral ogledati vsak, ki še dvomi, da so takšne razstave potrebne, in dobro bi se pripravil o njeni aktualnosti. Material je razvrščen lepo in smotrno, v splošnem je razstava nazorna, a zahteva vendar od preproste občivalca, da se zviži v njo. Zato je tudi gradivo razstavljeno tako, da si ga moraš začetki ogledovati desno od vrat, a napis se čitajo od leve proti desni, kar zadržuje občivalca pred kartami in slikami, da se mora poglobiti v številke, diagrame in karte.

Takoj pri vstopu čitamo, da so pogojni uspešne borbe proti jetiki: dobro zdravilstvo in socialna zakonodaja; zadostno število protituberkuloznih dispanzerjev, ljudskih zdravilišč, higijenskih in socialnih ustanov; splošen dvig higijenskih in socialnih prilik. Ze iz tega sprevidimo, da je jetika socialna bolezen ter da se lahko proti nji borimo uspešno le, ako so socialna razmera na primerni višini. Preko tega ne more iti tudi takšna razstava, ki je sicer spcialno zdravstvena. Borba proti sami jetiki ne more biti uspešna, napovedati bo treba tudi bolj bedi.

Po večini je razstava vzgojnega, poučnega značaja, zlasti prvi oddelki, n. pr. »kako se okužimo z jetiko«, »znaki jetike«, »obramba pred jetiko« itd. Tako dobi tudi popoln lajik glavne pojme o najstrašnejši socialni bolezni. Med slikami, ki zelo nazorno uče, so tu in tam veliki napis, ki so pravi memento za boj proti jetiki in niso zgolj propagandnega značaja. Tako čitamo pri prvem oddelku, da v naši državi umre na leto 50.000 ljudi za jetiko to je vsak šest.

V prvem oddelku nam pade zlasti v oči karta, ki nam kaže, da se okužijo z bacilom jetike v velikem številu že otroci, v 14. letu jih je okuženih celo 90%! Iz tega lahko sklepamo, da so stare šole prave okuževalnice in da so otroci preslabo hranjeni. Tu tudi čitamo, da v naši banovini umre vsako leto 2000 ljudi v cvetu mladosti. Mladi, mnogo obtaoiti ljudje umirajo vprav na debelo, preden so mogli koristiti splošnosti in preden dosežejo svoj življenjski cilj. Koliko je pri tem izžubljenih energij, ne moremo izraziti v številkah, čeprav čitamo, da nas stane toliko izžubljenih življenj 200.000.000 Din na leto.

Naslednji oddelki, »Znaki jetike«, je zelo ilustrativni. Razen slik pljuč z odprto tuberkulozo so razstavljene še vošeni modeli, ki kažejo kožno jetiko. Pozornost zbudi napis, ki pravi, da je v naši banovini 10.000 jetičnikov z odprto tuberkulozo. Poučimo se tudi, da pri nas umre vsak 8. človek za jetiko, povedali smo pa že, da v vsaki državi umre vsak 6. človek za jetiko. V naši banovini je torej v tem pogledu nekoliko boljše, vendar moramo prištevati jetiko med najstrašnejše bolezni, morilke.

V oddelku »Okužitev z jetiko« se poučimo, kako nevarna, nalezljiva bolezen je jetika in da bi zato morali jetičnega bolnika izolirati v stanovanju, tu je tudi propaganda za stanovanjsko higieno, opomin, da je, tičniki ne spadajo med kuharje in ne med prodajalce živil. Pri vsem tem seveda naletimo na socialne probleme, kajti s samimi navodili, češ, tako bi moralo biti in ne drugače, bolnik bi moral imeti svojo sobo, ne smel bi delati itd., ne moremo ničesar spre-meniti, ker ne spreminimo socialnih razmer. Vendar je v tem pozitivno vsaj to, da nam pokaže jetiko kot socialno bolezen. Prezreli ne smemo karte, ki pravi, da je v Združenih državah umrlo za jetiko pred 20 leti na 10.000 prebivalcev 20 ljudi, dočim jih zdaj samo 7, v naši državi pa še vedno 23 (lani). Tu bo tudi neprijetno dirnilo, prijatelj alkoholnih pičak, da umre izredno mnogo ljudi za jetiko, ki so zaposleni v žrzanjekih, pivovarnih, gostilnah itd., ker alkohol zmanjšuje telesno odporno silo proti jetiki.

V oddelku »Obramba proti jetiki« je posebej razpisana propaganda za šole na prostem, gozdne šole, ki na nje pri nas skoro ne mislimo. Slika govore, da se najlažje obraniš jetike z utrjevanjem, gibanjem na prostem, z izleti v naravo itd.

Sledi oddelki, ki nam prikaže organizacijo borbe proti jetiki. Baš tu se najboljše kažejo velike naloge, ki jih zahteva zatiranje jetike. V borbo proti jetiki je treba postaviti: šolske poliklinike, protituberkulozne dispanzerje, urade za socialno skrbstvo, šole na prostem, izolacije bolnikov na domu, zavetišča, bolnice, okrevališča in zdravilišča. Za vse to so pa potrebna sredstva, ki se zbirajo iz prispevkov države, banovine, občin, »uradov socialnega zavarovanja in protituberkuloznih lig. Zemljevid nam kaže, da imamo izmed protituberkuloznih ustanov v dravski banovini te najvažnejše: 3 zdravilišča (Golnik Topolštica, Vurberk); samo dva oddelka za jetiko, in sicer v ljubljanski in mariborski bolnici; okrevališče je le eno, v Rakitini; zdravstvenih domov je pa 9 (Cerklje na Dolnjem, Medvode, Tržič, Lukovica, Celje Rogatec, Maribor, Murska Sobota, Lendava).

Jetika je ozdravljiva, nosi ime oddelki, kjer izvedemo, kako zdravje jetičnike na moderne načine, operativno, a polnjenjem pljuč z zrakom, parafinomimi plombami, z zoženjem prsnega koša itd. Zda je res jetika ozdravljiva, medicinska znanost je ogromno napredovala; prejšnje čase je umrlo od 100 bolnikov z odprto tuberkulozo v petih letih 90, dočim jih zdaj ozdravi ob pravočasnem zdravljenju 90! Zda je jetika neozdravljiva le, ko že nastopi obojestranski kavernozi proces, ko sta že povsem razvedeni obe polovici pljuč. — Oddelki »Prezveti je majhen; razstavljene so knjige, brošure in propagandni material. To je ilustracija naše propagande za borbo proti jetiki in pregled literature, ki je tehtna. Zdrav je ni mnogo.

S tem smo končali razstavo, ki je v glavnem dela našega Higijenskega zavoda. Naš OUZD se kosa s svojim razstavnim materialom z ostalo razstavo. Zbranega je mnogo zelo tehtnega ter važnega gradiva, kart, diagramov, statističnih podatkov. Priključena je tudi precej materiala CRZORA. Po karti, ki kaže umrljivosti zavarovancev OUZD v letih od 1922 do 1933, pomnimo, da jih je najmanj umrlo v vzhodnem delu Slov. goric od Ptuj do Radgone in na Notranjskem in južnem Dolnjemrskem 0-1 %/o, največ pa v okrajih Slovenjgradec, Celje, Krško in Murska Sobota. Jetika je največje breme socialnega zavarovanja; v letih 1922-1933 so izdali zaradi nje 62 milijonov, 20 % vseh izdatkov. Najbolj podlega jetiki delavstvo v tekstilni industriji (kjer je delavstvo tudi samotno plačano). Že po tem vidimo, da je razmah tekstilne industrije pri nas prejel prokletstvo kot bla goslov. Največ jetičnikov umre v marcu in septembru. Verjetnost obolenja za jetiko je najvišja v starosti 30 let. Ljubljance ne zanimajo zlasti diagram o umrljivosti za jetiko v Ljubljani, ki kaže, da se zdravstvene razmere neprestano boljšajo ter da je jetika prejšnje čase kosila naprimerno bolj.

Na koncu je revija uspehov naših zdravilišč, razstavljena je mnogo podrobneje statističnega materiala, izvešene so slike res higijenske na višku urejenih zavodov, a najbolj so razveseljive številke o uspehih o ozdravljenih.

In tako zapuščamo razstavo kljub vsemu z optimizmom, z vero v lepo bodočnost, ko bomo zmagnali nad strašno sovražnico šlovaštva in ko bo izkoreninjen vzrok zla in ne le odpravljene njegove posledice.

Iz Celja

—c Pevske slavnosti. V vrsti prirediteljstva ob 40letnici Celjskega pevskega društva bo danes ob 20.30 slavnostni koncert CPD v veliki dvorani Celjskega doma, na katerem bo nastopilo 90 pevcev in pevki. V nedeljo 13. t. m. zjutraj se odpeljeta Celjsko pevsko društvo in pevsko društvo »Ojlika« v št. Jurij ob juž. žel. k. okrajitu spominske plošče bratom Ipatcem, kjer bodo peli združeni moški pevski zbori Ipatceve župe JPS. Ob 1/12 se vrnejo pevci in ostalo občinstvo z vlakom v Celje. Ob pol 12. bo slavnostno zborovanje CPD v Narodnem domu. Ob 16. se prične v veliki dvorani Celjskega doma župni koncert Ipatceve pevske župe, na katerem bo sodelovalo okrog 500 pevcev in pevki. Ob 20. bo v Celjskem domu družabni večer na čast udeležencem pevskih slavnosti. Ministra prosvete g. dr. Šumenkoviča bo zastopal pri pevskih slavnostih g. Fran Mravljak, direktor drž. realne gimnazije v Celju.

—c Evidenčno tablico s št. 2.11.1414 je te dni nekdo ukradel nekemu posestniku s kolesa pred neko hišo na Mariborski cesti.

—c Nočno lekarniško službo ima od vstetege petka 18. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Iz Trbovelj

— Nogomet v Trbovljah. Na praznik dne 10. t. m. je gostoval v Trbovljah pravak I. B razreda in kandidat podsaveznice SK Reka, ki je podlegel z rezultatom 3:2 (2:1) v korist domačemu SK Trbovlje. Gosti so predvedli lepo in fair igro, vendar so pa bili pred golom neodločni. Napad je igral zelo raztrgano in je bilo vse preveč »dribljanja«. Boljši so bili krilci, ki so dobro zalagali napad s koristnimi predložki, so pa ostali nezbrbljeni. OZJA obramba je bila dobra. Moštvo SK Trbovlje nas je kljub oslabljeni postavi tudi tokrat iznenadilo. Igrali so zelo postrvovalno ter na hitre prodore in uspeh je bil tu. Posebno se je odlikoval Artnak — desno krilo —, ki je vse tri gole zabil. Najboljši mož na polju pa je bil nedvomno branilec Stane. Tekma je potekla mirno in v najboljšem prijateljskem razpoloženju. Enakih tekem si želimo še več in Trbovlje bo dobilo drugo mnenje o nogometu, kakor pa ga ima sedaj; samo žal, da je bil obisk tako slab. Sodil je g. Lunder dobro. V predtekmi sta igrala rezervi Trbovlje: Hrastnik, ki je končala s 5:1 (1:1).

— »Boj proti jetiki« bo predavanje, ki ga bo imel danes ob 18. tukajšnji zdravnik g. dr. Jensterle na vođenski šoli. Naslednje predavanje bo pa v četrtek 17. t. m. ob 6. uri istotam o temi »Pravilna prehrana«, o čemer bo predaval istotako g. dr. Jensterle. Nihče naj ne zamudi teh važnih predavanj.

Iz Litije

— Lep uspeh jadranskega tedna. Naša marljiva podružnica JS je tudi sodelovala v jadranskem tednu za povzročajo jadranske zavesti. Razprodajala je s pomočjo PJS kolesa, za zaključek pa je priredila v oškolskem domu dobro uspel družabni večer. Naše narodne dame so nabirale pri prijateljih Jadranske straže prostovoljne prispevke, ki so precej obogatili socialni sklad naše JS. S tem bo omogočeno, da tudi nekaj mladih Litijanov pohiti pod zdravilne žarke našega Jadrana. Odbor naše JS pa bo v jesenski sezoni priredil več predavanj, da seznanimo naše člane z Jadrantom, ki je naše največje narodno bogastvo in naša široka vrata v širni svet.

— 200 let stara trta. V prejšnjih desetletjih je bilo vinarstvo okrog Primškega bolj razvito, kakor je zdaj. Pr Mrzelovih v Zagriču imajo trto, o kateri pravijo, da je stara že 200 let. Pomni jo tudi, da je dala v dobrih letih okrog 100 litrov vina.

— Ljubljanska foto razstava. Ob priliki otvoritve mednarodne foto razstave prireditelju brzojavno čestitali tudi naši Litjskega Foto kluba.

Čuvajmo naš Jadrant

MALI OGLASI

V vseh malih oglasih velja beseda 50 para, davek Din 2.— Najmanjši znesek za mali oglas Din 5.—, davek Din 2.— Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu, lahko tudi v znakah. — Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

PRODAM

VRTNA KURNICA velika, po ugodni ceni naprodaj. — Poizve se: Mišičeva cesta št. 6. 1796

STANOVANJA

250.— DIN MESEČNO 2 sobi, kuhinja s pritlikinami. — Gledališka 8, hišnik. 1784

DVOSOBNO STANOVANJE oddam z junijem. — Cerkvena ulica 19. 1805

STANOVANJE eno- ali dvosobno oddam. — Naslov v upravi »Sl. Narod«. 1797

POSODILA

in bančne vloge posreduje Augustin, agentura bančnih poslov, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4. 1807

OPISOVANJE

Mlad ločenec Dama, ki mi je na to šifro napovedala sestanek pred »Evropo«, naj sporoči čas sestanka med vselejmu, ker sem bil zadnjič prepozno obveščen. Dopisovanje zaželeno. — Ponudbe na podružnico »Slovenskega Naroda« v Mariboru. 1802

GLASBA

KLAVIRJE, PIANINE prvovrstnih inozemskih znamk, ugodne cene; tudi na obroke in hranilne knjižice. — Najceneje popravila in uglašuje — MUZIKA, Sv. Petra cesta 40. 8/T

V KOMISIJU sprejem klavirje in pianine (rabljene) od privatnikov. — Cenj. pismene ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod šifro »Klavir 1790c.

RAZNO

ZELO POCENI se oblačite pri PRESKERJU, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 14. 6/T

TUDI VAŠA OBLEKA BO KAKOR NOVA.

ko jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH LJUBLJANA, Poljanski nasip št. 4-t Pralnica — svetlokalnica

VELIKA IZBERA SVILE

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc Pri »škofu« Ljubljana 3142

PO 50 PARA ENILANJE izdelovalnica perila, vezenje zavese, monogramov, ažurja gumbic itd. — »Juljana«, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12 (poleg Slamčice), Vošnjakova št. 2. 25/T Za glasbeno šolo »Sloge« uglašuje, popravlja in prenavlja

TVRDKA J. BAJDE. Istotam se sprejemajo naročila: Delo točno in solidno! — Cene nizke! — Ljubljana, Pražakova ulica 19. — Telefon 31-39 33/T

ZAVESE vam najlepše napravi po izbiri blaga specialni oddelki za zavese — RUD. SEVER, Ljubljana, Marjini trg 2. — Kdor kupi blago pri meni, mu jih izgotovim brezplačno! 36/T

DRAGI JAKA kam jo mahaš? Na otvoritev vrta v restavracijo POD SKALCO, dragi Fric! Tam imam rusko kegljišče, ping-pong tam igram, poslušam klavirski koncert — in še nekaj: tam se dobi dobro vino, dobro pivo in tudi prigrizek je imeniten! — Se pripravite za obisk restavracije Gligič, Ljubljana, Mestni trg št. 11. 1806

Restavracija »FRANKOPANSKI DVOR« vabi na vrtno veselico, kjer se boste ob prijetni glasbi s pesm zabavali brez vstopnine. — Izvrstna kuhinja in pristna vina zajamčena. — Se pripravite — Ukmar.

»LISE za volane v različnih gubah. SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov l. t. d. AZURIRANJE, entel vložkov in čipk. PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zavese perila. Hitro, fino in poceni izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela štrukelj

»LISE za volane v različnih gubah. SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov l. t. d. AZURIRANJE, entel vložkov in čipk. PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zavese perila. Hitro, fino in poceni izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana poleg hotela štrukelj

Botri in botrice!

Birnske ure od Din 40 naprej zapestne » » » 80 » srebrne » » » 130 » 14k. zlate » » » 250 » dobite samo pri

ANT. KIFFMANN, Maribor, Aleksandrova št. 11 nasproti gostilne »Pri grozdu« 1803

POZOR! Kam pa v nedeljo? Pojdimo vsi v kopalnišče k štirnu na Ježico, kjer bo slavnostna otvoritev kopalnišča. Istotam se dobi dobra pičaja in jedca in vse druge ugodnosti. Vstopnina je samo Din 1.— za ves dan. — Vabi vas Anton Štirn, kopalnišče Ježica. 1801

IZROČITE vaše rabljene predmete, katerih se želite iznebiti, tvrdki »PROMET« v prodajo! Pogoj: zelo ugodni! Istotam naprodaj: različni stroji, kolesa, otroški vozički, foto- in radioaparati, gramofoni, glasbila, različni instrumenti, preproge, ogledala, pohištvo in še več raznovrstnih drugih predmetov. 1798